

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ДВАНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять четверта

Стенограма пленарного засідання
5 грудня 2024 року

Київ 2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ДВАНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина двадцять четверта

*Стенограма пленарного засідання
5 грудня 2024 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Четвер, 5 грудня 2024 року)

Частина двадцять четверта

Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...8
Прийняття рішення про запрошення на пленарне засідання Верховної Ради України міністра з питань стратегічних галузей промисловості України	...8
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, Організації Об'єднаних Націй, Європейського Союзу, Організації Північноатлантичного договору та її Парламентської Асамблеї з нагоди 30-ї річниці підписання Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (Будапештського меморандуму)»	...10
Внесення змін до статті 77 Кримінального кодексу України щодо застосування конфіскації майна в разі звільнення від відбування основного покарання з випробуванням	...18
Прийняття рішення про надання доручення Голові Верховної Ради України Стефанчуку Р.О. щодо невідкладного підписання прийнятого Верховною Радою України 5 грудня 2024 року Закону України «Про внесення змін до статті 77 Кримінального кодексу України щодо застосування конфіскації майна в разі звільнення від відбування основного покарання з випробуванням» та негайного направлення його Президентові України на підпис	...21
Ратифікація Угоди між Україною та Європейським Союзом про впровадження Механізму кредитного співробітництва для України	...21

Заява депутатської фракції політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»	...22
Внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення регулювання виробництва та обігу харчових доповнювачів	...22
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України у сфері енергетики та у сфері теплопостачання щодо уточнення положень, пов'язаних із дією воєнного стану в Україні»	...24
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності медіа»	...26
Голосування щодо усунення неузгодженостей та неточностей у прийнятому Законі України «Про соціальний захист та підтримку дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо впорядкування надання соціальних послуг та виплат»	...30
Прийняття в першому читанні за основу проектів законів України: «Про кримінальну відповідальність за міжнародні злочини»	...32
«Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку із прийняттям Закону України «Про кримінальну відповідальність за міжнародні злочини»	...32
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проектів законів України: «Про суд присяжних»	...38
«Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у зв'язку із прийняттям Закону України «Про суд присяжних»	...38

Прийняття в першому читанні за основу проектів законів України:

«Про внесення змін до Закону України «Про соціальні послуги»
щодо удосконалення порядку надання соціальних послуг» ...42

«Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру
і спорт» щодо удосконалення діяльності спортивних клубів» ...46

Прийняття постанов Верховної Ради України:

«Про присудження Премії Верховної Ради України
молодим ученим за 2023 рік» ...47

«Про присудження щорічної Премії Верховної Ради України
педагогічним працівникам закладів дошкільної,
загальної середньої, професійної (професійно-технічної)
та позашкільної освіти» ...48

Внесення змін до Закону України «Про безоплатну правничу
допомогу» щодо розширення переліку осіб, які мають право
на безоплатну вторинну правничу допомогу ...48

Прийняття в першому читанні за основу проектів законів України:

«Про внесення змін до деяких законів України щодо сплати
єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне
страхування за осіб, стосовно яких встановлено факт
позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії
проти України» ...52

«Про внесення змін до Кодексу законів про працю України
щодо удосконалення правового регулювання окремих
питань надомної та дистанційної роботи» ...56

Голосування про включення до порядку денного сесії проекту
Закону України «Про внесення змін до Господарського
кодексу України щодо захисту вітчизняного
оборонно-промислового комплексу» ...59

Ратифікація:

Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Королівства
Бельгія про технічне та фінансове співробітництво ...59

Угоди (у формі обміну листами) між Україною та Європейським Союзом щодо зупинення зобов'язань України щодо сплати фінансових внесків у зв'язку з угодами про приєднання до програм Союзу	...60
Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Фінляндської Республіки про здійснення оплачуваної діяльності членами сімей співробітників їхніх дипломатичних місій, консульських установ або представництв при міжнародних урядових організаціях	...60
Поправок до Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля	...60
Протоколу до Угоди про міжнародні нерегулярні перевезення пасажирів автобусами (Угоди INTERBUS), який стосується міжнародних регулярних і спеціальних регулярних перевезень пасажирів автобусами	...60
Протоколу про внесення змін до Статуту Організації за демократію та економічний розвиток – ГУАМ	...61
Заява фракції політичної партії «Слуга народу»	...61

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
5 грудня 2024 року, 10 година 25 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, сьогодні відзначається Міжнародний день волонтера, запроваджений Генеральною Асамблеєю Організації Об'єднаних Націй в ім'я економічного і соціального розвитку. Давайте щиро подякуємо всім нашим волонтерам за їхню самовіддану працю, невичерпну енергію та безкорисливу допомогу (*Оплески*).

Шановні народні депутати, сьогодні день народження у наших колег народних депутатів України Миколи Леонідовича Галушки, фракція «Слуга народу», Миколи Миколайовича Задорожнього, фракція «Слуга народу», Михайла Борисовича Радущького, фракція «Слуга народу». Давайте привітаємо наших колег, побажаємо їм невичерпної енергії, плідної роботи та нових звершень у професійній діяльності (*Оплески*).

Шановні народні депутати, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, триває 1016-а доба повномасштабної підступної російської збройної навали проти українського народу. Висловлюємо глибоку вдячність нашим воїнам за їхню мужність та щоденну звитягу на фронті.

Дякуємо кожному, хто в тилу самовіддано працює на підтримку нашого героїчного війська, зміцнюючи обороноздатність країни.

Вшануймо хвилиною мовчання пам'ять захисників і захисниць, які віддали своє життя за свободу, незалежність і суверенітет України. Згадаймо також невинних дітей та мирних громадян, які загинули внаслідок агресії держави-терориста.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні колеги, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло.

Шановні колеги, прошу взяти участь у сигнальному голосуванні.

«За» – 196.

Проголосували: за – 196, проти – 4, утримався – 1, не голосували – 100.

Качура – з процедури. Будь ласка.

КАЧУРА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний Руслане Олексійовичу! Раніше до вас зверталися представники опозиції, вимушений звернутися тепер і я. Вчора я отримав перелік питань (акцентую увагу, не порядок денний, а перелік питань до розгляду) через 15 хвилин від початку засідання, сьогодні – за 15 хвилин до початку засідання. Я вважаю, що це абсолютно шкідливо для ефективності нашої роботи і для парламентаризму в цілому.

Тому прошу оптимізувати роботу так, щоб депутати розуміли, за що вони голосують щодня, тому що це абсолютно неприпустимий підхід. Прошу вас провести відповідну нараду з керівниками фракцій і груп та розібратися в цьому питанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, давайте все-таки розберемося в цьому питанні, тому що від Апарату проект порядку денного надсилається за п'ять днів, як це передбачено нашою постановою. Після цього щодня ми збираємо Погоджувальну раду, щоб уточнити в межах цього переліку, які питання будуть ставитися, які ні.

Тому я звертаюся до колег з фракцій і груп, які присутні на засіданні Погоджувальної ради, оптимізувати цю роботу. Давайте зробимо так, щоб народні депутати своєчасно отримували цю інформацію.

Дякую вам.

Далі у нас з процедури – Олексій Гончаренко, потім з процедури – Івченко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Виключно з процедури. У мене таке процедурне питання: скільки ще об Верховну Раду будуть витирати ноги? Це процедурне питання? Ми викликали сюди міністра оборони Рустема Умерова. Пройшло дві доби. Якби Конгрес США викликав голову Пентагону або парламент Франції викликав міністра оборони Франції, вони були б як блискавка, волосся назад летіло б, розумієте? Тому що це парламент, ми тут не самі по собі сидимо, ми представляємо народ України, ми викликали його сюди. Я не знаю, де він, я не знаю, що він робить, але тут його немає.

Я хочу почути, коли він буде тут. Враховуючи невиконання Умеровим нашого рішення, у Верховній Раді є мій проект постанови про його звільнення. На голосування і до побачення! Нехай займається своїми справами, якщо виклик парламенту – це для нього фігня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Івченко – з процедури.

Я вчора вас поінформував, що лист направлено, відповіді поки не надходило. Сьогодні у нас буде велике зібрання в закритому режимі з нашими колегами військовослужбовцями. Думаю, що я уточню і завтра вас поінформую.

Івченко Вадим Євгенович. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний головуєчий! Я хочу підтримати свого колегу. Ми не просто так викликаємо міністра оборони. Разом з цим прошу вас поставити на голосування пропозицію про виклик міністра з питань стратегічних галузей промисловості. Те, що відбувається на фронті, і що не вибухають міни, сотнями нам присилаються SMS про те, що вони 100 метрів летять, а не на потрібну дистанцію, викликає занепокоєння щодо того, як було налагоджено виробництво і як працювало безпосередньо Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості.

Тому давайте викличемо і міністра з питань стратегічних галузей промисловості. Пане Голово, ви маєте зрозуміти, що це відповідальність. Ніхто

не уникне відповідальності, і навіть тоді, коли буде інше скликання. Ці питання будуть стояти. Давайте не заривати голову в пісок.

Прошу поставити на голосування пропозицію про виклик міністра з питань стратегічних галузей промисловості.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Івченка. Прошу голосувати.

«За» – 167.

Рішення прийнято.

Дякую. Прошу Апарат підготувати від мого імені лист про рішення залу щодо виклику міністра з питань стратегічних галузей промисловості.

Ми переходимо до розгляду питань порядку денного. Перелік, узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам надано.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця, тому що зараз ми починаємо одразу з результативного голосування. Нам потрібно 226 голосів. Для зручності ваші місця підписані вашими прізвищами.

На ваш розгляд вноситься проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, Організації Об'єднаних Націй, Європейського Союзу, Організації Північноатлантичного договору та її Парламентської Асамблеї з нагоди 30-ї річниці підписання Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (Будапештського меморандуму)» ([№ 12277](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Нам потрібно набрати 226 голосів.

Прошу шановних колег підтримати рішення про включення до порядку денного сесії проекту постанови № 12277. Прошу голосувати.

«За» – 252.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд проекту постанови № 12277 за скороченою процедурою з наданням слова для виступу до 2 хвилин кожній фракції і групі. Таке рішення було запропоновано на засіданні Погоджувальної ради. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 227.

Рішення прийнято.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для доповіді запрошується від авторів Голова Верховної Ради України Руслан Олексійович Стефанчук.

СТЕФАНЧУК Р.О., Голова Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, минуло 30 років з того моменту, коли був підписаний так званий Будапештський меморандум, коли Україна віддала третій у світі ядерний потенціал в обмін на так звані гарантії безпеки. Чим це все завершилося, ми з вами бачимо, коли один із підписантів і гарантів безпеки сьогодні веде агресорську війну проти України, погрожуючи ядерною зброєю проти України, застосовуючи міжконтинентальні балістичні ракети проти України, заводячи на свою територію солдат Північної Кореї, використовуючи іранські дрони. Це все те, що треба знати про договір, який підписується з росією. Як правильно сказав свого часу Бісмарк, договір, підписаний з росією, не вартує паперу, на якому він написаний.

Але сьогодні ми маємо те, що маємо. Сьогодні 30 років з того моменту, коли Україна підписала цей договір. Я вважаю, Верховна Рада України (парламент) повинна чітко висловити свою позицію щодо того, що відбулося 30 років тому. Тому сьогодні вноситься на розгляд проект постанови № 12277.

Шановні колеги, основні положення: звернутися до парламентів та урядів іноземних держав, Організації Об'єднаних Націй, Європейського Союзу, Організації Північноатлантичного договору, її Парламентської Асамблеї із закликом визнати відповідальність російської федерації за порушення гарантії безпеки за Будапештським меморандумом, ініціювати глобальний діалог, спрямований на розбудову нової системи універсальних безумовних гарантій безпеки, що спиралися б на існуючі механізми і підвищили б відповідальність ядерних держав.

Шановні колеги, дуже прошу підтримати це рішення шляхом голосування в цьому залі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для співдоповіді від комітету запрошується голова Комітету з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Олександр Олександрович Мережко. Будь ласка.

МЕРЕЖКО О.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! За дорученням Голови Верховної Ради України та відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України комітет

на своєму засіданні 4 грудня 2024 року розглянув внесений народним депутатом Русланом Олексійовичем Стефанчуком та іншими народними депутатами проект Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, Організації Об'єднаних Націй, Європейського Союзу, Організації Північноатлантичного договору та її Парламентської Асамблеї з нагоди 30-ї річниці підписання Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (Будапештського меморандуму)».

У день 30-ї річниці підписання Будапештського меморандуму необхідно нагадати світовій спільноті, що Україна, взявши на себе зобов'язання, добровільно відмовилася від ядерної зброї та, безумовно, їх виконуючи, зробила величезний крок для безпеки всього світу та людства.

Метою звернення є донесення до іноземних партнерів важливих сигналів. Зокрема, в тексті звернення міститься заклик щодо створення міжнародного механізму контролю і відповідальності за дотриманням гарантій безпеки, наданих державам, які добровільно відмовилися від ядерної зброї, шляхом прийняття окремого документа міжнародно-правового характеру, а також підтримати рішення про запрошення України до Організації Північноатлантичного договору та вступу України до Європейського Союзу як важливі гарантії безпеки нашої держави.

За результатами розгляду комітет на своєму засіданні ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти проект постанови за основу та в цілому з урахуванням техніко-юридичних правок.

Шановні колеги, прошу підтримати. Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Олександровичу.

Шановні колеги, як ми і проголосували, по 2 хвилини від кожної фракції та групи.

Прощу представників фракцій і груп записатися на виступи для висловлення ваших політичних позицій і щодо підтримки чи непідтримки цього проекту постанови. Але, думаю, оскільки підписали практично всі фракції і групи, буде підтримка цього рішення.

Слово надається народному депутату Юрчишину Ярославу Романовичу, фракція політичної партії «Голос». Будь ласка, Ярославе Романовичу.

ЮРЧИШИН Я.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую. Я з місця. Нам дуже важливо зайняти кращу позицію, ніж під час Будапештського меморандуму. Ми маємо ставати реалістами, тому дуже дякую Голові Верховної Ради за таку ініціативу. Звісно, будемо підтримувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ярославе Романовичу.
Кубів Степан Іванович, фракція «Європейська солідарність».

КУБІВ С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний пане Голово, прошу передати слово Гончаренку Олексію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановні друзі! Сьогодні насправді трагічний день в історії України: найбільша трагедія і помилка в новітній історії України була зроблена рівно 30 років тому, коли Україна віддала свою зброю в руки майбутнього агресора. Це була катастрофа.

Ми створюємо різноманітні ТСК, слідчі комісії, але давно настав час створити парламентську слідчу комісію і розібратися, як це було, хто і як віддавав, потім відкривати кримінальні справи, бо це була державна зрада. Щодня, на кожній хвилині мовчання тут, у Верховній Раді, ми відхаркуємо наслідки.

Сьогодні, коли Україну атакує ядерна держава, в Україні є лише два шляхи. Шлях перший – відновити свій ядерний потенціал. Шлях другий кращий, бо перший шлях дуже непростий і багатьом у світі не сподобається, – стати членом НАТО, в якому є ядерна зброя. Це прописано в українській Конституції. Мені дуже шкода, що ті, хто мали виконувати цю Конституцію, в 2019 році не поїхали на саміт НАТО, який проходив у Лондоні, кажучи: «Я не ходжу в гості, коли мене не кличуть». У 2022 році, вже після початку повномасштабного вторгнення, український Президент не поїхав на саміт НАТО, який проходив у Мадриді. Я там був єдиним представником від України. Це наше ключове питання, але цим ніхто не займався. Сьогодні ми нарешті почали про це говорити. Але про це треба не говорити, а добитися членства України в НАТО, бо ми стоїмо проти ядерної держави і вибір: або будемо мати власну ядерну зброю, або разом з союзниками. Іншого шляху немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Морозу Володимирі Вікторовичу, депутатська група «Відновлення України». Будь ласка.

МОРОЗ В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 59, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Прошу передати слово Бурмічу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бурміч Анатолій Петрович.

БУРМІЧ А.П., *член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановний Голово! Шановні колеги! На початку 90-х років за ініціативою Сполучених Штатів Америки в умовах, коли в Україні навіть на виїзд на затримання не було бензину, запропонували вивезти ядерну зброю з території України. За це нам дали кілька сотень мільйонів доларів, які були потім майже всі розкрадені, а частина використана на закупівлю ТВЕЛів.

Крім України, ніхто ці наміри не ратифікував, тобто це були лише наміри. Сьогодні маємо ситуацію, коли один із так званих гарантів здійснив агресію. Які висновки з цього?

Перше. Необхідно, щоб переговори вели кваліфіковані дипломати, враховували, чи доведена вся ситуація до кінця, ратифіковано чи ні, яке є законодавство в підписантів.

Друге. Україна повинна покладатися на свої сили, тому що всі підписанти можуть відвернутися в якийсь момент. А тому Україна повинна бути сильна, демократична, добре озброєна, об'єднана і мирна. Це найголовніші гарантії нашої безпеки.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Наливайченку Валентину Олександровичу, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., *секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Прошу передати слово пані Юлії Тимошенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Фракція «Батьківщина». На шляху незалежності наша країна і влада, яка певний час панувала в Україні, допустила цілу низку трагічних історичних помилок. Одна із таких трагічних історичних помилок – відмова від ядерної зброї – потім призвела до загибелі сотень тисяч людей, втрати територій, руйнації життя нашої країни, катастрофи, яку ми переживаємо сьогодні.

Скажіть, будь ласка, у кого тодішні керівники держави отримали благословення, щоб третій за потужністю потенціал у світі ядерної зброї віддати сьогоднішньому ворогу? Хто дав їм на це право? Це ще раз доводить, що приймати історичні трагічні помилкові рішення не спитавши в народи,

що взагалі потрібно українцям, це рано чи пізно призведе до того, що країна від цього буде нести трагічні втрати. Нам треба робити висновки.

І ще однією помилкою було те, що в 2014 році ми не спитали в тих, хто давав нам гарантії, як вони за цими гарантіями будуть розраховуватися. Тому головний висновок, який нам треба робити, – боротися за самодостатність України в системі безпеки й оборони. Тільки це дасть нам можливість жити і вижити. Це перше.

І друге. Єдиним шансом запобігти війні далі є членство України в НАТО. І це треба було робити замість Будапештського меморандуму.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Арешонков Володимир Юрійович, депутатська група «Довіра».

АРЕШОНКОВ В.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 64, Житомирська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Безперечно, депутатська група «Довіра» підтримуватиме ці основні положення, закладені в проекті постанови. Ми вітаємо зусилля всієї нашої країни досягнути сьогодні миру, перемоги спільно зусиллями і світового співтовариства. Тому і Формула миру, оголошена Президентом, яку підтримує українське суспільство, і зусилля всіх міжнародних партнерів будуть вітатися Україною. Проект постанови є абсолютно логічним у цьому контексті.

Але я хотів би звернути увагу на одну тезу, яку вже озвучували мої колеги. У чому була суть того, що приймалося в Будапешті? Гарантії безпеки. Ми погоджуємося з тим, що гарантіями безпеки не можуть бути виключно підписи лідерів держав. Це не визначає хід і реалізацію цих гарантій. Тому сьогодні ми підтримуємо тези про те, що має бути повна консолідація українського суспільства на чолі з Президентом країни, але, шановні колеги, в тому числі й з українським парламентом.

Хочу закликати нас усіх до серйозної відповідальної роботи та взяття на себе високої відповідальності за те, що відбувається в країні і що буде. Підвищення суб'єктності нашого парламенту – це те, про що ми говоримо. Це буде гарантією...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бойко Юрій Анатолійович, група «Платформа за життя та мир».

Папієв. Будь ласка.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Шановні народні депутати!

Депутатська група «Платформа за життя та мир» підтримує цей проект постанови. Ми хочемо, щоб був створений реальний міжнародний механізм контролю і відповідальності за дотриманням гарантій безпеки, які надані державам, які добровільно відмовилися від ядерної зброї. Ми висловлюємо своє занепокоєння і підтримуємо цей проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Батенко Тарас Іванович, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець).* Покійний Кравчук спихував здачу ядерного арсеналу на Президента Кучму. Обоє могли б сказати, що були в той час заручниками політичної ситуації. Головне нам зараз знову не стати заручниками нової геополітичної ситуації. Будапештський меморандум став одним із найбільших провалів договірних документів у новітній історії міжнародного порядку.

Україна прагне в НАТО. Але ми повинні розуміти, що якщо на цьому етапі в Україні все-таки не вийде приєднатися до НАТО, то які ще будуть дієві механізми, що допоможуть вижити і відродитися державі та нації?

Диктаторські режими змінюються через перевороти і революції, демократичні – через вибори, і в цьому слабкість демократичних урядів. Бо диктаторські режими, як російський, намагаються вишукати слабкі сторони, знаходять їх в європейських демократіях, щоб підкорити, підкупити, зманіпулювати на виборах і таке інше для своїх прагнень. У цьому слабкість демократії апріорі, яка може дати, що ми хочемо, але в результаті не дати дієвих гарантій і трагедія може повторитися знову.

Для того, щоб світ був зацікавлений у наданні Україні дієвих гарантій, потрібна єдність і стабільність внутрішньополітичної ситуації. Як не парадоксально, але потенціал України – наші багаті стратегічні поклади, природні ресурси – може бути одним із ключів, що зацікавлять світову економіку, зокрема США та Європу, і гарантуватимуть нам безпекову ситуацію, про що говорив Президент у своєму Плані перемоги. Спільне з демократичними світовими гравцями капіталовкладення у стратегічні ресурси України може виробити реальне, а не паперове бажання в майбутньому захищати його від зовнішніх агресій, підтримувати Україну зброєю, інноваціями, інвестиціями і, врешті-решт, виробити ефективний довготривалий механізм стримування, ніж це демонстрував Будапештський меморандум.

Внутрішня єдність і сила Збройних Сил – понад усе!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тарасе Івановичу.

Шановні колеги, завершальний виступ від фракції «Слуга народу» – Лис Олена Георгіївна. Після цього переходимо до голосування.

Будь ласка, Олено Георгіївно.

ЛИС О.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 201, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Копиленку Олександрю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко. Будь ласка.

КОПИЛЕНКО О.Л., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні колеги! Нинішні оцінки Будапештського меморандуму справді непрості, суперечливі, іноді цілком радикальні. Певною мірою це розплата за наші ілюзії, характерні для початкового періоду українського державотворення тоді досить непрогнозованого. Тому зараз суспільство очікує від нас нашої конкретної, реальної позиції. Взагалі голос парламентської дипломатії вкрай важливий, оскільки певною мірою він вільний від бюрократичних обмежень, і ми можемо говорити все, що лежить у нас на душі. Тому цей проект постанови має велике значення, оскільки в ній чітко викладено розуміння наших перспектив, необхідних для забезпечення української незалежності.

Наша фракція рішуче підтримує і буде голосувати за цей проект постанови.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександрю Любимовичу, дякую, пане академіку.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця. Переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, Організації Об'єднаних Націй, Європейського Союзу, Організації Північноатлантичного договору та її Парламентської Асамблеї з нагоди 30-ї річниці підписання Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (Будапештського меморандуму)» ([№ 12277](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 287.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до статті 77 Кримінального кодексу України щодо застосування додаткового покарання у виді конфіскації майна» ([№ 12243](#)) та альтернативний до нього проект закону [№ 12243-1](#).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цих законопроектів до порядку денного сесії. Шановні колеги, це ці важливі законопроекти, які вчора ми підписували всі разом. Прошу голосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про визначення законопроектів невідкладними, скорочення строків внесення альтернативних законопроектів до початку розгляду питання. Треба набрати 226 голосів. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цих законопроектів за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, запишіться на виступи для обговорення цього законопроекту: два – за, два – проти, і голосуємо.

Сюмар Вікторія Петрівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Я, чесно кажучи, більше хотіла говорити по суті. Вибачте, чому немає доповідачів? Я вам скажу: тому що це був законопроект фракції «Європейська солідарність», який мав на меті виправити помилку, яка фактично була зроблена сьогодні монокоаліцією. Знаєте, ця політика шулерства із законопроектами призводить до серйозних наслідків у тих умовах, коли ми цілковито залежимо від наших закордонних партнерів. Тому що обіцяємо одне – спецконфіскацію, а потім дуркуємо і робимо зовсім інші речі, ще пхаємо в ті законопроекти, де ми маємо виконувати наші зобов'язання перед партнерами, речі, як посадити журналістів на вісім років. Що після того відбувається? Коли зрозуміло, що це шулерство не пролізе, ми вилучаємо спецконфіскацію, зараз вносимо її дуже порозуміло, правильно, об'єднаними рішеннями всіх фракцій, але законопроект, як посадити журналістів, ми не знімаємо з порядку денного, а відправляємо на повторне друге читання з тим, щоб не на вісім років, але на два роки вони точно сіли.

Даруйте, але мені здається, що це шулерство працює не просто проти нас з вами, проти українського парламенту, воно працює сьогодні проти Української держави. Ось ця політика шулерства (даруйте мені, я дуже хочу почути ваші

коментарі) призведе нас до биття головою об стінку, тільки голова може просто в якийсь момент відпасти.

Я просто закликаю, щоб ми припинили цим займатися, а розглядали і доповідали нарешті законопроекти від тих фракцій, які їх вчасно і коректно подають, відмовилися від абсолютно «брєдових» ідей, які сьогодні вносяться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Слуга народу» слово надається народному депутату Дануці, який передає слово Іонушасу.

Іонушас Сергій Костянтинович. Будь ласка.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, даний законопроект зареєстрований і підтримується президією, керівниками фракцій і груп та членами Комітету з питань правоохоронної діяльності.

Учора на своєму засіданні Комітет з питань правоохоронної діяльності ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти цей законопроект за основу та в цілому.

Щодо суті цього законопроекту, скажу дуже коротко. Ми надаємо додаткову можливість обвинуваченому або підсудному обирати: сплатити штраф або погодитися на конфіскацію. Тобто дана дискреція є виключно волею сторони захисту.

Тому, шановні колеги, беручи до уваги те, що цей законопроект є частиною наших міжнародно-правових зобов'язань, Комітет з питань правоохоронної діяльності рекомендував прийняти його за основу та в цілому, визначити його невідкладним і скоротити строки внесення альтернативних законопроектів.

Шановні колеги, коли надається додаткова можливість обирати стороні захисту один інструмент або інший, це завжди на користь сторони захисту. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». За ним – Мамка, 1 хвилина.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане Голово! Шановна президіє! Шановні колеги! Позицію комітету голова висловив. Справді, фракція «Батьківщина» долучилася до співавторства цього законопроекту і буде голосувати за основу та в цілому.

Визнання помилки – це також шлях до того, щоб у майбутньому їх не повторювати. Фракція «Батьківщина», коли ухвалювали законопроект, попереджала, просила не робити помилки. Ми зробили помилку, зараз її усуваємо. Але певний період хтось міг скористатися тією лазівкою, яку було допущено попередньо ухваленим законом.

Але спецконфіскація у разі корупційних злочинів відбуватиметься. Це справедливе рішення, погоджене з нашими міжнародними партнерами, і це дає гарантію, що верховенство права існуватиме, що ті особи, які скоїли корупційні злочини, будуть притягнені до кримінальної відповідальності шляхом відшкодування нанесених збитків та спецконфіскації всього незаконно нажитого майна. Це дає можливість антикорупційним, всім правоохоронним органам, судовій гілці влади встановлювати справедливість, якої від нас вимагає український народ. Бо, коли ми просимо гроші в наших міжнародних партнерів, норми цього законопроекту дають хоча б можливість бити по руках тих, хто краде ці гроші, які належать українському бюджету і нашим міжнародним партнерам. Голосуємо за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мамка Григорій Миколайович. Будь ласка, 1 хвилина, і голосуємо.

МАМКА Г.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановні колеги, це новий механізм, виправлення неточностей і всього іншого. Але дуже проблемно, коли промовці виступають і називають юридичні речі іншими речами. Хочу зазначити, що спецконфіскації у цьому проекті закону немає і близько. Є можливість щодо прийняття рішення судом під час укладання угоди інституту конфіскації майна. Це перше.

Друге. Тут розказували про журналістів, законопроекти, які були вчора. Я мушу відреагувати. Ті законопроекти, які розглядалися вчора, не мають жодного відношення до журналістів, викривачів, про що є офіційні роз'яснення. Кричалки кричати можна, але все-таки потрібно читати законопроекти. Можете думати головою і говорити людям правду, а не кричалки кричати з трибуни Верховної Ради.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цих законопроектів, переходимо до прийняття рішення. Будь ласка, займіть свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 77 Кримінального кодексу України щодо застосування конфіскації майна в разі звільнення від відбування основного покарання

з випробуванням» ([№ 12243-1](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати. Будь ласка, підтримайте, колеги.

«За» – 277.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 77 Кримінального кодексу України щодо застосування конфіскації майна в разі звільнення від відбування основного покарання з випробуванням» (№ 12243-1) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати. Будь ласка, голосуйте.

«За» – 276.

Рішення прийнято.

Олександр Сергійовичу, ще одне голосування.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, враховуючи ситуацію, пропоную прийнятий закон невідкладно підписати.

Ставлю на голосування пропозицію про надання доручення Голові Верховної Ради України щодо невідкладного підписання проекту Закону «Про внесення змін до статті 77 Кримінального кодексу України щодо застосування конфіскації майна в разі звільнення від відбування основного покарання з випробуванням» (проект № 12243-1) та негайного направлення його Президенту на підпис. Прошу голосувати.

«За» – 278.

Рішення прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом про впровадження Механізму кредитного співробітництва для України» ([№ 0295](#)).

Ми домовилися розглядати його без обговорення.

Тому я одразу ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною та Європейським Союзом про впровадження Механізму кредитного співробітництва для України» (№ 0295) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати. Це дуже важлива ратифікація.

«За» – 285.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Шановні колеги, надійшла заява від двох фракцій з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ.

Івченко Вадим Євгенович. Будь ласка, 3 хвилини, і після цього працюємо далі.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, ми приймаємо закони щодо мобілізації, мобілізуємо наших чоловіків, синів, люди йдуть на фронт. А що там далі з ними відбувається? Нам сотнями починають приходити SMS. Ця проблема почалася не сьогодні, а з квітня, сьогодні вона набрала масовості. Сотні SMS про неякісні міни, про те, що українські захисники не можуть бити ворога, бо міни не долітають до цілей, не розриваються, просто не придатні для використання. Ми з вами втрачаємо село за селом.

Ми гналися за кількістю, а отримали те, що велика кількість мін, які були в тій партії певних підприємств, не придатна для використання. Що думають матері, батьки тих дітей, які просто не можуть з міномета затримати ворога, який на нас наступає?

Колеги, фракція «Батьківщина» буде виходити з ініціативою щодо створення тимчасової слідчої комісії. Ми маємо розібратися, хто недбало поставився до виробництва, хто його координував, звідки поставлялися імпорتنі матеріали, яким чином це складалося, як це приймало Міністерство оборони, а потім це через центр Сил логістики передавалося безпосередньо нашим хлопцям.

Колеги, це не має пройти безкарно. У військовий час за такі речі відрубують пальці, руки, знімають голови. Голови, колеги! Рішення тимчасової слідчої комісії має бути таким, у тому числі й політичним, щоб люди понесли відповідальність. Ми не можемо воювати, коли таке трапляється на фронті.

Я вже не кажу про те, що партнери, які бачать таку ситуацію, починають думати, як не фінансувати українське виробництво. Президент говорить про те, що потрібно збільшувати фінансування нашого виробництва, щоб ми були незалежними, бо наше виробництво має забезпечити передову снарядами. А такі випадки точно йдуть врозріз із заявами Президента і не сприяють підвищенню національної безпеки.

Колеги, фракція «Батьківщина» виступатиме з такою ініціативою. Прошу підтримати. У нас будуть жорстокі висновки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення регулювання виробництва та обігу харчових доповнювачів» ([№ 11389](#)). Це друге читання.

Ми домовлялися, 3 хвилини – виступ народного депутата Дубеля, потім голосуємо.

Прошу народних депутатів зайти до залу, а народного депутата Дубеля запрошую до виступу замість його поправок, до 3 хвилин. Увімкніть мікрофон. Будь ласка.

ДУБІЛЬ В.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, на думку депутатської фракції «Батьківщина», законопроект № 11389 потрібно підтримати в другому читанні та в цілому. На сьогодні державний контроль за обігом дієтичних добавок не здійснюється належним чином. Наявні прогалини дають можливість недобросовісним суб'єктам господарювання допускати зловживання, зокрема не здійснювати реєстрацію лікарських засобів та реалізовувати їх під виглядом дієтичних добавок.

Серед порушень можуть бути: наявність в лікарських засобах активних фармацевтичних інгредієнтів, у тому числі рецептурних, які можуть використовуватися виключно для виготовлення лікарських засобів; відсутність у їхньому складі заявлених поживних речовин, у тому числі білків, жирів, вуглеводів, вітамінів, мінеральних речовин, або інших речовин з поживним або фізіологічним ефектом; невідповідність маркування встановленим вимогам, зокрема зазначення на них, що вони мають лікувальний ефект.

Проектом передбачається затвердження МОЗ переліку вітамінів і мінеральних речовин, інших речовин і їх максимально допустимих доз, дозволених до застосування у дієтичних добавках, та посилення відповідальності за виробництво та реалізацію тих, що не відповідають вимогам.

Врахування поправки 60, що є надзвичайно важливим, щодо пришвидшення процедури включення нових лікарських засобів у національний перелік і на період дії воєнного стану та протягом одного року після його припинення, або скасування можливості закупівлі за рахунок коштів державного бюджету тих, які не входять до національного переліку, матиме позитивний вплив на можливості, в тому числі Медичних сил Збройних Сил України, а саме пришвидшить процедуру включення нових лікарських засобів до національного переліку.

Дякую за увагу. Фракція «Батьківщина» буде підтримувати цей законопроект у другому читанні та в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця. Ми переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення регулювання

виробництва та обігу харчових доповнювачів» ([№ 11389](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 259.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України у сфері енергетики та у сфері теплопостачання щодо уточнення положень, пов'язаних із дією воєнного стану в Україні» ([№ 9381](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього законопроекту за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 221.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти, і голосуємо.

Слово надається народному депутату Бондарю Михайлу Леонтійовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Вікторії Сюмар.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Петрівна Сюмар. Будь ласка.

СЮМАР В.П. Шановні колеги, це абсолютно технічний законопроект, який ми, звісно, підтримаємо. Але дуже прикро, що зараз, у таких складних умовах, у яких перебувають українці, ми розглядаємо суто технічні законопроекти у сфері енергетики. Мало б бути зовсім інакше, мали б бути запропоновані рішення, яким чином українцям сьогодні полегшити життя і забезпечити їх, як мінімум, електроенергією.

Ви знаєте, ми серйозно аналізуємо цю тему, як в контексті альтернативної енергетики, де можуть бути рішення про те, щоб мільярди гривень не віддавати на атомні електростанції у корупційній схемі, які, можливо, запрацюють через п'ять, шість років, забезпечити, принаймні, об'єкти критичної інфраструктури, до яких віднести також і школи, і садки, аби українські діти не змушені були їхати за кордон.

Але певні рішення сьогодні має приймати і НКРЕКП, аби адекватно забезпечувати імпорту електроенергії в країну, яка потребує цієї електроенергії, якій бракує її, а він у листопаді, до вашого відома, скоротився на 10 відсотків.

Я дякую колегам, зокрема Роману Грищуку і колегам з фракції «Батьківщина», які займаються цією темою в рамках слідчої комісії щодо тарифів, а також темою забезпечення електроенергії загалом, але, на превеликий жаль, це не пріоритетна тема для парламенту.

Наша фракція продовжує наполягати на тому, що завтра тут ми маємо слухати уряд не щодо питання юстиції, а пріоритетні теми для країни: армія, міни, фортифікації, а також енергетика і забезпечення українців електроенергією.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Слуга народу» слово надається Гринчук Оксані Анатоліївні. Будь ласка.

ГРИНЧУК О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Андрію Герусу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Михайлович Герус. Будь ласка.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Я частково погоджуюся з попередньою виступаючою, тому що в нас є законопроекти до другого читання, які сьогодні актуальні. На жаль, до них накидали багато поправок, які не мають відношення до суті законопроектів. Я вже понад місяць подаю їх до порядку денного і все-таки прошу, щоб вони були включені, тому що впливають на розв'язання тих проблем, які є сьогодні.

Цей законопроект прошу підтримати, бо його норми приводять до юридичної визначеності ті нормативно-правові акти, які ми прийняли. А це рішення щодо воєнного стану і таке інше.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Євтушок Сергій Миколайович, фракція «Батьківщина». Я так розумію. Він передає слово Кучеренку.

Будь ласка, Олексію Юрійовичу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Фракція «Батьківщина». Колеги, фракція «Батьківщини» точно не заважатиме вам прийняти цей дуже

потужний законопроект. Передбачається доповнити положення нормою, пов'язаною з введенням воєнного стану шляхом відповідного указу Президента. Я погоджуюся з колегою Герусом у тому, чому дуже важливі законопроекти не потрапляють до порядку денного, а цей «потужний» потрапив. Коли ми будемо голосувати за цей «потужний» законопроект, то в нас є головне питання і до уряду України, і до наших колег з монобільшості: чи допоможе такий закон розв'язанню величезних тупикових проблем, які створилися сьогодні на енергетичному ринку, з величезними боргами, з незрозумілим ціноутворенням, з незрозумілим регулюванням, яке, по суті, знаходиться в повному колапсі? Чи допоможе такий закон розв'язанню проблем підприємств теплокомуненерго, які знаходяться у величезних збитках, яким ми разом з урядом не гасимо різницю в тарифах, яку обіцяли? Чи допоможе такий закон тому, що в Кривому Розі нарешті буде запущена і підключена до тепла третина міста, чого, на жаль, не відбулося своєчасно? Чи допоможе такий закон прийняттю державної програми щодо модернізації підприємств теплокомуненерго, державної програми щодо утеплення і модернізації наших будинків, водоканалів і таке інше?

І останнє. Ми щиро сподіваємося, що кадрові зміни в НАК «Нафтогаз України» принесуть хоч щось позитивне. Але я знову запитую: чи допоможе такий закон розв'язанню величезних боргових проблем, які створилися в системі супермонополіста НАК «Нафтогаз України»? Питання риторичне. Я думаю, що, на жаль, він не допоможе, але давайте голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України у сфері енергетики та у сфері теплопостачання щодо уточнення положень, пов'язаних із дією воєнного стану в Україні» ([№ 9381](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 264.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності медіа» ([№ 12111](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 12111 до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 217.

Рішення прийнято.

Прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Слово надається народному депутату Дануці Олександровичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ДАНУЦА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 99, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Євгенії Кравчук.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Євгенія Михайлівна Кравчук, фракція «Слуга народу».

КРАВЧУК Є.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Закон «Про медіа» вже працює півтора року, і це достатній термін для того, щоб внести певні уточнення і вдосконалити норми. Цей законопроект був напрацьований разом із колегами з нашого комітету і одноголосно підтриманий Комітетом з питань гуманітарної та інформаційної політики, регулятором, медійною спільнотою, громадськими організаціями і медіаюристами, отримав позитивний євроінтеграційний висновок.

Про що йдеться, які основні зміни? Отже, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення отримує гарантії незалежності у своїй нормотворчості, як і вимагає право ЄС. Наш інформаційний простір стане більш захищеним через вдосконалення механізму блокування медіасервісів держави-окупанта. Також Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення зможе перевіряти контент онлайн-медіа, які приходять на реєстрацію якраз на відповідність, чи немає там наративів держави-окупанта. Ми спрощуємо процедурно призначення парламентом членів Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, усуваємо колізії в ліцензуванні та реєстрації медіа. Звісно, є блок і про суспільного мовника. Крім загальних технічних поправок, є можливість взяти участь у створенні органу спільного регулювання. Також урегулювали невідповідність щодо подання звітності проведення аудиту для НСТУ. Додаємо норму, яка визначає процедуру визначення гарантованого обсягу каналів НСТУ.

І насамкінець. Органи спільного регулювання отримують додаткові повноваження з надання рекомендацій у сфері використання медіа штучного інтелекту, що є важливим.

Колеги, прошу підтримати цей проект закону в першому читанні в редакції комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Степан Іванович Кубів, фракція «Європейська солідарність».

КУБІВ С.І. Пане Голово, прошу передати слово Миколі Княжицькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Княжицький. Будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, пане Голово. Фракція «Європейська солідарність» буде підтримувати цей законопроект. Окрім того, про що говорила попередня виступаюча, тут є ціла низка дуже важливих норм. Зокрема, є підстави, коли Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення може блокувати ЗМІ, хоча в інших законах прописані норми, що засоби масової інформації, зокрема сайти, можуть блокуватися різними державними органами. Це двочитання, тому ці функції будуть лише в Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення, інакше ми можемо порушити Конвенцію про захист прав людини і основоположних свобод та наші зобов'язання перед ЄС в частині захисту свободи слова.

Законопроект потрібно підтримувати. Він був зроблений після всіх висновків, які були, після прийняття Закону «Про медіа», який схвально був підтриманий нашими європейськими партнерами. Але, очевидно, голосуючи за цей законопроект ми повинні пам'ятати, що є ціла низка не врегульованих норм, які не діють або не прийняті. Це стосується, зокрема національної безпеки, тому що закон, який регулював би мережі спільного доступу, ми і досі не прийняли, бачимо, як цілу низку таких мереж як, наприклад, *Telegram* чи *TikTok*, які часто діють безконтрольно, працюють вороги України, зрадники України, скидається провокативна інформація, намагаються маніпулювати нашим суспільством, але закриваємо на це очі, нібито нічого немає.

Закони – це надзвичайно важливо, але для нашої євроінтеграції важлива їх імплементація. Усі бачимо, що три українські телевізійні канали, які абсолютно незаконно були вимкнуті з ефіру всупереч чинному законодавству, новому законодавству, далі в ефірі не з'являються. Складно собі уявити, що в країні, яка прагне бути членом Європейського Союзу, НАТО, яка хоче мати підтримку, так нахабно порушується свобода слова всупереч чинному законодавству.

Тому, підтримуючи цей законопроект, будемо вимагати імплементації всіх норм, які стосуються свободи слова.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина», і після цього голосуємо.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановний головуєчий! Шановна президіє! Шановні колеги! Я підтримую позицію попередніх виступаючих про те, що Закон «Про медіа», який діє, потрібно частково вдосконалювати. Саме для цього писався запропонований законопроект.

Коли ми кажемо про підтримку медіапростору в умовах війни, дуже важливо мати Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення механізми, щоб блокувати ті ресурси, які пропагує росія як агресор. Бо однією із видів зброї є інформаційна зброя, якою сьогодні Україна має достойніше відбиватися від агресора. Норми цього законопроекту дають можливість Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення удосконалювати свою роботу щодо вчасного блокування.

Є деякі норми, які потрібно доопрацювати до другого читання, коли йдеться про поширення інформації щодо стану здоров'я людини. Ми вважаємо, є Закон «Про захист персональних даних», і це в законопроекті до другого читання потрібно удосконалити, тому що дані щодо стану здоров'я тієї чи іншої людини стосуються норм цього закону.

Законопроект загалом позитивний, фракція «Батьківщина» буде голосувати за. До другого читання шляхом внесення кількох поправок ми його удосконалимо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрчишин, 1 хвилина, і голосуємо.

Будь ласка, Ярославе.

ЮРЧИШИН Я.Р. Я зі свого боку як голова Комітету з питань свободи слова також закликаю весь зал підтримати даний законопроект у першому читанні. Хочу подякувати колегам з Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики, бо поява цього законопроекту є дуже хорошим прикладом в *polіsу* процесі, коли приймаємо закони, аналізуємо їх ефективність, виконання і вдосконалюємо ті механізми, які цього потребують.

Тому закликаю всіх голосувати за. Ще раз дуже дякую профільному комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього проекту закону.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності медіа» ([№ 12111](#))

за основу з урахуванням пропозицій комітету та доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Гончаренко – з процедури.

Увімкніть мікрофон, будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановний пане головуєчий, я розумію, що якось не всіх це цікавить, але я все-таки не розумію, що робить Верховна Рада у зв'язку з тим, що зникла людина. Два тижні тому я порушував питання щодо народного депутата...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, виступайте з процедури.

ГОНЧАРЕНКО О.О. З процедури. Народний депутат Куницький зник. Давайте дамо доручення регламентному комітету, Комітету з питань правоохоронної діяльності написати заяву в поліцію. Треба шукати людину, людина зникла. Якщо є інформація про її долю, повідомте. Фракції «Слуга народу», невже ви не цікавитеся долею свого колеги?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Олексійовичу, будь ласка, з процедури. Ми можемо це рахувати як ваш депутатський запит? Прекрасно. Зарахуйте це як депутатський запит Гончаренка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Зарахуйте, де Куницький, як він виїхав і що відомо про його долю?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, якщо ви обернетесь, половина вашої фракції також відсутня. Може, одним запитом їх також пошукаємо?

ГОНЧАРЕНКО О.О. Ні, вони постійно є, а його немає взагалі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я зрозумів. Добре. Дякую.

Шановні колеги, рухаємося далі.

Зараз Сушко – з процедури. Тільки з процедури. Після цього перейдемо до однієї невеличкої процедури відповідно до статті 131 Регламенту щодо узгодження назви законопроекту.

Сушко. Будь ласка.

СУШКО П.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний*

багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, щодо тієї пропозиції, яка зараз буде, прошу вас не голосувати, тому що немає підстав для застосування статті 131 Регламенту. Я прошу не підтримувати цю пропозицію, щоб не допустити набрання чинності законом (проект [№ 9042-1](#)), в якому немає розділу «Перехідні положення». Тому що намагаючись перехитрити депутатів перехитрили самих себе. Цей проект закону нічого спільного із захистом дітей не має. Він про черговий реєстр, який дублює інші реєстри та створює хаос захисту дітей.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павле, будь ласка, з процедури.

СУШКО П.М. На минулому тижні ми вже проголосували закон про реєстр, куди включили окремий розділ про дітей. Навіщо дублювати ще один реєстр? У громадах немає кому працювати з дітьми. Через те, що дітей не вилучають із сімей, вони...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, виступайте з процедури.

СУШКО П.М. Це з процедури. Я пояснюю, чому цю процедуру не можна підтримати. Дітей не вилучають із сімей, щоб не псувати показники, а в громадах немає кому з ними працювати. Наприклад, мати залишила чотирьох дітей і вони згоріли живцем.

Тому, колеги, не дайте завалити систему захисту дітей. Не допускайте цього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги, я просто поясню вам. Ми прийняли закон (законопроект № 9042-1), але в цьому законі за ініціативою народного депутата Сушка не підтримали розділ «Перехідні положення», де були зміни до інших законодавчих актів. Розділ «Перехідні положення» «злетів», а в назві закону залишилося: «та внесення змін до деяких законодавчих актів України». Оскільки їх немає, потрібно прибрати ці слова. Друзі, навіть, якщо ви не підтримаєте, я підпишу, але не в коректній формі. Я дуже прошу, давайте нехай з парламенту вийдуть коректні документи, якщо вже ми зробили таку річ із законом.

Шановні колеги, до мене звернувся Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів щодо необхідності усунути редакційну неузгодженість у назві Закону «Про соціальний захист та підтримку дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України, та внесення змін до деяких законодавчих актів

України щодо впорядкування надання соціальних послуг та виплат» (проект № 9042-1), прийнятого 8 жовтня 2024 року.

У зв'язку з цим Комітет з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (протокол засідання № 1192 від 16 жовтня 2024 року) вніс пропозицію з метою усунення неузгодженості в назві прийнятого закону.

Відповідно до статті 131 Регламенту Верховної Ради України пропозиція вноситься мною на розгляд Верховної Ради України. Необхідні матеріали вам було надано. Згідно з частиною четвертою статті 131 Регламенту Верховної Ради України обговорення питання не проводиться, тому переходимо до прийняття рішення.

Це лише уточнення назви закону. Від цього не залежатиме буде закон підписаний чи ні. Просто давайте підпишемо його з правильною назвою.

Шановні народні депутати, ставлю на голосування пропозицію Комітету з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів, щодо усунення неузгодженості в назві прийнятого закону (проект № 9042-1). Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 204.

Рішення не прийнято.

Буде підписаний так, як є. Дякую, колеги, що ви всі дотримуетесь Закону «Про правотворчу діяльність».

Шановні колеги, зараз з процедури – Бакумов.

Будь ласка, Олександр Сергійовичу.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановне керівництво Верховної Ради України! Шановні лідери депутатських фракцій і груп! Я звертаюся до вас як голова тимчасової спеціальної комісії з питань фортифікацій, засобів РЕБ і БПЛА. Нами підготовлено звіт, підтриманий всіма членами тимчасової спеціальної комісії. Я прошу вас включити до порядку денного найближчого засідання звіт цієї комісії, обговорити його та ухвалити рішення щодо подальшої діяльності нашої комісії як слідчої.

Шановні колеги, зараз ви будете включати до порядку денного проект Закону «Про кримінальну відповідальність за міжнародні злочини». Я звертаюся до вас, до кожного і кожної. Будь ласка, підтримайте це включення до порядку денного, щоб я зміг вам довести, наскільки важливий зараз цей законопроект.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми домовилися, що спробуємо об'єднати розгляд проектів законів «Про кримінальну відповідальність за міжнародні злочини» ([№ 11538](#)) та «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку із прийняттям Закону України «Про кримінальну відповідальність за міжнародні злочини» ([№ 11539](#)), але спочатку треба, як правильно сказав Олександр Сергійович, включити їх до порядку денного сесії.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії цих законопроектів. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію об'єднати обговорення та розглянути законопроекти № 11538 та № 11539 за скороченою процедурою відповідно до рішення Погоджувальної ради. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, переходимо до обговорення.

Оскільки в нас одне обговорення на два законопроекти, давайте надамо слово для виступу щодо обох законопроектів Бакумову, потім Іонушасу, далі виступи: два – за, два – проти, і після цього перейдемо до голосування за два законопроекти.

Будь ласка, Олександр Сергійовичу.

БАКУМОВ О.С. Шановні народні депутати, вашій увазі пропонуються надважливі законопроекти про кримінальну відповідальність за міжнародні злочини. Найтяжчі злочини, які можуть існувати у світі, – це злочини агресії, злочини проти людяності, воєнні злочини і злочини геноциду. Надзвичайно важливим є справедливе переслідування за ці злочини.

Війна – це також про честь і про гідність. Тому за честь загинути в справедливому бою в справедливій війні. Що ми бачимо зараз? Російські покидьки знущаються над нашими військовополоненими, страчують їх, коли вони вже втратили статус комбатанта, коли в них немає зброї в руках, знущаються і жорстоко поводяться з цивільним населенням, депортують і викрадають наших дітей, завдають ударів по об'єктах цивільної інфраструктури, які за жодних умов не можуть бути законною воєнною ціллю.

Ми протягом двох років приділяли увагу цьому питанню і пропонуємо вам декодифікувати Кримінальний кодекс та ухвалити окремий закон щодо кримінальної відповідальності за найтяжчі злочини, встановити спеціальну відповідальність не до 15 років, а від 20 до 30 років позбавлення волі та довічне позбавлення волі, визначити неможливість застосування акту амністії (лише у виняткових випадках може бути здійснена процедура помилування), незастосування строків давності, привести законодавство у відповідність із найкращими практиками, які діють у Швеції, Нідерландах, Німеччині.

Шановні колеги, це величезний крок вперед. Я прошу вас почати разом цей діалог і ухвалити законопроекти за основу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Слово надається голові Комітету з питань правоохоронної діяльності народному депутату Іонушасу також щодо цих двох законопроектів.

ІОНУШАС С.К. Шановні колеги, ви знаєте, це не прості законопроекти. Комітет з питань правоохоронної діяльності готував їх як з практичної, так і з теоретичної точок зору. Обидва законопроекти – плід роботи комітету протягом двох років над комплексним підходом до імплементації норм Римського статуту. Хотів би зазначити, що під час розгляду законопроектів Комітет з питань правоохоронної діяльності проаналізував практику, що діє в різних країнах, застосовуючи історичний підхід. Ми спілкувалися з науковцями з Одеської, Львівської, Київської, Харківської юридичних шкіл.

Шановні колеги, ми розуміємо, що ці два законопроекти є певною новелою для нашого законодавства, але те, що відбувається на фронті, воєнні злочини, які скоює держава-агресор, не повинні залишитися безкарними. Звісно, ми визнаємо, що міжнародна відповідальність починається саме з національного рівня, тому й підготували цей законопроект.

Хочу звернути вашу увагу, що співавторами обох законопроектів є представники різних фракцій і груп. Звичайно, праця над їх унормуванням до другого читання буде непростю, але сьогодні ми повинні дати знак, що Верховна Рада має волю притягати воєнних злочинців до відповідальності згідно з кращими міжнародними стандартами.

Прошу вас підтримати ці два законопроекти за основу в першому читанні.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу фракції і групи записатися на виступи: два – за, два – проти для спільного обговорення цих законопроектів. Будь ласка.

Німченко Василь Іванович, депутатська група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановні колеги! Я розумію мету, яку ставили перед собою автори законопроектів, а саме: реалізація закону, прийнятого нами щодо Римського статуту.

Шановні колеги, я хотів би сказати єдине: є рішення Конституційного Суду, що ратифікація Римського статуту (те, що зробила Верховна Рада)

є недопустимою і суперечить Конституції, тому що без внесення змін до Конституції Римський статут у нас не може діяти. Ось про що йдеться. А ми зараз нанизуємо на цей закон ще закони. Хто застрахований від того, що завтра не скажуть: шановні колеги, закон про ратифікацію неконституційний, тому й закони, прийняті на його підставі, також є сумнівними?

Тому я хотів би, щоб ми подумали і з цього боку, як нам забезпечити конституційність дій Верховної Ради.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Штепа Сергій Сергійович, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

ШТЕПА С.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (одномандатний виборчий округ № 77, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Доброго ранку! Прошу передати слово Мезенцевій Марії. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Марія Мезенцева. Будь ласка.

МЕЗЕНЦЕВА-ФЕДОРЕНКО М.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (одномандатний виборчий округ № 168, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане Голово. Шановні колеги! Давайте не повторимо помилки, яку ми вже допустили. Треба приймати ці фундаментальні законопроекти. Думаю, що на тему кримінальної відповідальності за міжнародні злочини різних ґатунків багато студентів і професорів у різних світових університетах зараз пишуть величезні магістерські роботи і не лише.

Я хочу подякувати за титанічну роботу і синергію своєму колезі з міста Харкова Олександрову Бакумову, всім членам тимчасової спеціальної комісії, які працювали над текстом проектів законів більше двох років.

Колеги, не забуваймо, ця війна колись закінчиться, Україна переможе, але ми повинні досягти справедливого миру. Як зазначає наш Президент, Україна повинна вийти сильною і зі справедливістю для кожного українця. Це означає, за найвищий материнський злочин агресії, який почався в 2014 році, повинно відповідати військове і політичне топ-керівництво російської федерації, починаючи від путіна і закінчуючи іншими діячами.

Друзі, наймолодшій дитині, яка постраждала від сексуального злочину, 8 років. Наша прокуратура зареєструвала більше 150 тисяч воєнних злочинів, за кожен з них повинна бути відповідальність, а також компенсація.

Я дякую парламентським асамблеям ПАРЄ, ОБСЄ, НАТО, які зараз під егідою Ради Європи продовжують роботу над компенсаційним механізмом, базою для якого будуть заморожені російські активи.

Шановні колеги, це дуже важливо, голосуймо за. Сподіваюся побачити на цьому табло конституційну більшість. Ми голосуємо сьогодні за справедливість для кожного українця та українки і всіх невинно вбитих українців, а також дітей.

Слава Україні! Слава Силам оборони України!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вельможний Сергій Анатолійович, група «Довіра». Будь ласка. Після нього – Євтушок, і будемо переходити до голосування.

Запросіть депутатів до залу.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А., *член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 112, Луганська область, самовисуванець).* Луганщина, депутатська група «Довіра». Мільйони людей внаслідок російської агресії втратили власні домівки. У нас неймовірна кількість переселенців, які здебільшого залишилися віч-на-віч зі своїми проблемами. У результаті люди повертаються на тимчасово окуповані території. Чи винні вони в цьому? Звісно, ні.

Винні ми з вами, адже впродовж останніх 11 років на законодавчому рівні мав би бути розроблений ефективний інструмент компенсації коштів за майно на тимчасово окупованій території. В Україні на це немає коштів, адже фактично увесь наш бюджет іде на потреби Сил оборони України. Але є багатомільярдні активи російської федерації в державах-союзниках. На рівні міжнародного права у співпраці з партнерами ми маємо докласти всіх зусиль, щоб впровадити реальні інструменти стягнення коштів на користь громадян, які постраждали від війни. Це першочергове завдання Верховної Ради України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний на сьогодні виступ – Євтушок Сергій Миколайович, фракція «Батьківщина» (*Шум у залі*). Я бачу, що виступатиме Валентин Наливайченко, а потім ще Осадчук, 1 хвилина, і голосуємо.

Будь ласка, Валентине Олександровичу.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово, пані та панове, дорогі наші захисники! Час для того, щоб в Україні з'явилася невідворотна і жорстка відповідальність за міжнародні злочини, настав. Час тут, у парламенті, і фракція «Батьківщина» саме до цього закликає, визначити, що ніколи країна не вибачить жодного мучителя українців, які пройшли катівні росіян, влаштовані агресором у Херсоні, Ізюмі та на всіх тимчасово окупованих територіях. Усі кати і мучителі будуть покарані невідворотно і надзвичайно жорстоко. Це позиція України і всього цивілізованого світу.

Так, у нашому законодавстві має з'явитися визначення міжнародного злочину – злочину геноциду, злочину проти людяності, злочину агресії, але найголовніше – у нас з'явиться справедливість і ми обов'язково доб'ємося, щоб

був покараний кожен, хто закликав вбивати українців, хто виконував ці злочинні накази, незважаючи на строки давності. Не буде строків давності для жодного мучителя українців. Україна доб'ється справедливості, і наша відповідальність – зробити так, щоб у керівництві Генеральної прокуратури, ДБР та всіх інших слідчих органів були люди, які так організують роботу, що збір доказів, відшкодування кожному постраждалому українцю були так само, по-перше, невідворотними, по-друге, тут і зараз.

Закликаємо голосувати, закликаємо діяти, закликаємо захищати українців.
Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я надаю ще слово Осадчуку, після нього – Арешонкову, по 1 хвилині, і переходимо до голосування.
Андрій Осадчук. Будь ласка.

ОСАДЧУК А.П., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую. Десь з квітня 2022 року українські політики чітко артикулювали, що без притягнення до відповідальності воєнних злочинців не буде справедливого миру, не буде української перемоги. При цьому всі дуже часто люблять використовувати слово «Гаага», але вчергове нагадую, що Міжнародний кримінальний суд притягає лише топ-посадовців держави-агресора і, дай Боже, розглядатиме ці справи, але виключно щодо змєньки керівників російської федерації.

Тисячі злочинців, які вчинили воєнні злочини, мають притягатися до відповідальності національними судами України. Тому для нас критично важливо максимально якісно привести наше кримінальне законодавство у відповідність із міжнародними стандартами, щоб карати злочинців за українськими законами. Ці законопроекти – крок на цьому шляху, тому їх однозначно треба підтримувати і далі працювати в цьому напрямі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Володимир Арешонков. Будь ласка.
Після цього будемо голосувати.

АРЕШОНКОВ В.Ю. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Безперечно, пошук шляхів посилення відповідальності тих, хто скоїв злочини проти людяності, геноциду, агресії проти держави, абсолютно зрозумілий, правильний, тому імплементація норм міжнародного кримінального права, норм Римського статуту до національного законодавства є надзвичайно важливою. Проведено велику роботу, наші колеги працювали спільно з міжнародними експертами.

Шановні колеги, я прошу підтримати в першому читанні ці законопроекти. Ми доопрацюємо окремі їх моменти, але вони доволі системні, глибокі і матимуть правові наслідки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу зайняти свої місця, переходимо до прийняття рішення. Ми проголосували, що проводимо спільне обговорення і потім голосуємо по чергово за ці два дуже важливі законопроекти. Тому я зараз ставитиму їх по чергово на голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про кримінальну відповідальність за міжнародні злочини» ([№ 11538](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 238.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку із прийняттям Закону України «Про кримінальну відповідальність за міжнародні злочини» ([№ 11539](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 240.

Рішення прийнято.

Мамка – з процедури. Що у вас?

Не розходьтєся, бо, може, треба буде голосувати.

Будь ласка, Григорію Миколайовичу.

МАМКА Г.М. Руслане Олексійовичу, може, поставимо на голосування в цілому?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Думаю, ні.

МАМКА Г.М. Ну, це моя пропозиція. Давайте, може, проголосуємо?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скажіть, будь ласка, чи є хтось, хто проти прийняття законопроектів у цілому? Є. Фракція «Голос» проти. Тому будемо працювати. Думаю, два тижні ми гарно попрацюємо.

МАМКА Г.М. Так виступали, що я вже думав, ось зараз усе трапиться.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Григорію Миколайовичу. Ви завжди вмієте розрядити обстановку.

Шановні колеги, далі знову два законопроекти. Є рішення Погоджувальної ради звернутися до вас з проханням об'єднати розгляд проектів законів «Про суд присяжних» ([№ 3843](#)) і «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у зв'язку із прийняттям Закону України «Про суд присяжних» ([№ 3844](#)).

Ставлю на голосування пропозицію об'єднати обговорення та розглянути законопроекти № 3843 та № 3844 за скороченою процедурою відповідно до рішення Погоджувальної ради. Прошу народних депутатів голосувати за цю пропозицію.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Ми проголосували за об'єднаний розгляд законопроектів за скороченою процедурою.

Шановні колеги, розпочнемо з доповідей чи відразу проведемо виступи: два – за, два – проти?

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти для обговорення обох проектів законів.

Народний депутат Мінько від групи «Довіра». Будь ласка. Передумав. Ну, буває таке.

Фріс Ігор Павлович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане Голово. Я вдячний, що фракція доручила мені виступити щодо цих важливих законопроектів.

У кожного депутата-мажоритарника, коли він ішов на вибори, були свої передвиборні обіцянки і пропозиції щодо змін до законодавства. Однією із моїх ключових пропозицій було прийняття проекту Закону «Про суд присяжних». Разом з Павлом Фроловим та іншими депутатами ми підготували і довго працювали над вказаним законопроектом, працювали також правники, відомі юристи, спеціалісти в галузі права, і в нас вийшов дуже класний законопроект. Ви звикли дивитися в телевізорі, як присяжні вирішують питання – винний чи не винний той чи інший суб'єкт, який є в суді, а суддя веде засідання і виключно призначає покарання. На жаль, у нашій державі не так багато грошей, щоб ми зробили суд присяжних для всіх злочинів, тому ми виходимо з цим законопроектом спочатку щодо більш важливих злочинів – щодо «довічників».

Я прошу вас обов'язково підтримати ці два законопроекти. Це відкриє абсолютно нову віху, ми відійдемо від радянських норм «присяжних заседателей» і нарешті створимо професійний, якісний суд присяжних, який зможе визначити винуватця або невинуватця і винести судовий вердикт – винний чи не винний.

Дуже прошу вас підтримати законопроекти і потім працювати спільно над їх доопрацюванням до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Федіні Софії Романівні, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Ростиславу Павленку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ростиславе Миколайовичу, будь ласка.

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановні колеги! Правильний законопроект, правильна ініціатива. Є пропозиція підтримати за основу і потім доопрацювати до другого читання. Там є над чим працювати: колега говорив про обмеження дії такого закону, зрозумілі міркування про економічні питання і все інше, треба добре подивитися щодо класифікації злочинів та інші питання, але головне – щодо прозорості роботи присяжних, щоб не вийшло так, що потім після певних рішень у людини з'являться якісь доходи і не буде жодного звіту і жодного контролю над цим.

Колеги, хотів би ще звернути увагу на іншу річ. Бачите, сьогодні у Верховній Раді дуже об'єднуючий день, бо порядок денний передбачає законопроекти, з якими згодні практично всі фракції і групи, дають за них голоси. Це трохи нагадує часи відразу після вторгнення, коли кілька тижнів, пам'ятаєте, ми працювали в режимі такого консенсусу, усі питання обговорювалися в робочому порядку, але було розуміння, що ми всі маємо вийти на рішення. Тоді не треба було зважати на голоси тих, хто кликав сюди «руський мир», а зараз виставляє якісь вимоги і розказує нам, що приймати, що не приймати, не треба було покладатися на тих, хто, може, і зараз хотів би, щоб війна закінчилася якимось ганебним стамбульським процесом.

Тому, колеги, закликаю, якщо ми вже говоримо про єдність, повернутися в режим відкритого і конструктивного діалогу, який ми бачили в перші тижні після вторгнення, і тоді ми, справді, подолаємо всі ті виклики, які бачимо, – і безпекові насамперед на фронті, і міжнародні, і економічні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

Шановні колеги, це завершальний виступ, після нього будемо голосувати. Ще Мамка виступить, 1 хвилина.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, я підтримую позицію авторів цих законопроектів. Їх потрібно було ухвалювати ще 10 і більше років тому, але маємо те, що маємо. Справді, це не проста робота великої кількості правників, які об'єдналися навколо того, щоб в Україні нарешті зробити суд присяжних. Бо сьогодні присяжні ніби, справді, є, але вони швидше нагадують народних засідателів радянської пори – просто присутні задля присутності. Інколи суди навіть не здатні ухвалювати рішення, бо в присяжних або термін закінчився, або немає грошей на їх фінансування.

У цих двох законопроектах чітко виписаний механізм, хто може бути суддею, присяжним, що таке лава присяжних, які їх обов'язки, як їх замінюють, за яких умов. Це позитив. Але, думаю, до другого читання спільно з авторами потрібно доопрацювати норми, які забезпечили б, щоб присяжні були фаховими людьми, мали досвід, бо їхніми діями вершитимуться долі людей.

Фракція «Батьківщина» підтримуватиме ці два законопроекти. Сергій Власенко, який сьогодні знаходиться в ПАРЄ, також підтримує цю ідею, бо він долучився до розробки обох законопроектів. Голосуємо за і запрошуємо всіх колег підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мамка Григорій Миколайович, 1 хвилина, і після цього перейдемо до голосування.

МАМКА Г.М. Шановні колеги, я вам відкрию таємницю: в Україні інститут присяжних існує вже близько 15 років. Я вам відкрию ще одну таємницю: присяжні не виносять вирок, а висловлюють свою думку у вигляді вердикту, а суд приймає рішення іменем України.

Чи потрібно це вдосконалювати? Так, потрібно. Чи гарна ініціатива? На мою думку, так. Слава Богу, що на 15 році комітет застосував статтю 116 Регламенту Верховної Ради України, щоб внести зміни до інших законів і в нормувати цю історію. Але нам необхідно все-таки взяти висновок Мінфіну щодо того, скільки вони не заплатили грошей присяжним за весь час діяльності інституту присяжних. Шановні колеги, Мінфін тут має бути другим учасником, який повинен, крім реєстрів, які ми хочемо знову створити, виділити все-таки гроші на інститут присяжних.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цих обох законопроектів. Прошу вас зайняти свої місця і підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про суд присяжних» ([№ 3843](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» у зв'язку із прийняттям Закону України «Про суд присяжних» ([№ 3844](#)) за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Дякую.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про соціальні послуги» щодо удосконалення порядку надання соціальних послуг» ([№ 12124](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення законопроекту № 12124 до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 234.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 211.

Рішення прийнято.

Слово для представлення проекту надається народній депутатці Цибі Тетяні Вікторівні. Потім виступить Третьякова, після цього виступи: два – за, два – проти.

Будь ласка, Тетяно Вікторівно.

ЦИБА Т.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! До вашої уваги пропонується законопроект, яким вводяться деякі нові поняття, важливі для соціальної сфери. Наприклад, вводиться поняття «ведення випадку». Це коли людина потребує якихось соціальних послуг, і нарешті працівники соціальної сфери зможуть розглядати це від початку до кінця, щоб повністю задовольнити те, що потрібно людині.

У законопроекті уточнюється порядок взаємодії мультидисциплінарної команди, яка працюватиме над цими випадками, передбачається можливість надавати деякі соціальні послуги в електронному вигляді і те, яким чином ці послуги потім оплачуватимуться міністерством. Окрім того, вводяться деякі

уточнення щодо надавачів соціальних послуг, якої форми власності вони можуть бути і яким чином мають взаємодіяти між собою.

Цілком позитивний і дуже потрібний галузі законопроект. Дуже прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Третякова Галина Миколаївна. Рішення комітету коротко. Будь ласка.

Далі виступи: два – за, два – проти, і перейдемо до голосування.

ТРЕТЯКОВА Г.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Ми розглядали це питання, коли приймали законопроект [№ 9042-1](#). Цей законопроект дуже хороший для того, щоб держава оберталася навколо людини, навколо складної життєвої обставини за участі мультидисциплінарної команди, яка допомагатиме людям це робити.

Комітет одностайно підтримав законопроект. Прохання прийняти його зараз у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Галино Миколаївно.

Шановні фракції і групи, прошу записатися на виступи: два – за, два – проти для обговорення проекту закону, після цього голосуємо.

Герус Андрій Михайлович.

ГЕРУС А.М. Прошу передати слово Галині Третяковій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галина Миколаївна Третякова. Будь ласка.

ТРЕТЯКОВА Г.М. Шановні колеги, я ще раз нагадаю декілька новел, які є в цьому законопроекті. Насамперед вперше в українській практиці дається визначення «ведення випадку». У Європі на це кажуть «*case management*», але цього кейс-менеджменту у своїх попередніх реаліях в Україні ми не впроваджували.

Крім того, пропонується доповнити закон новою статтею про мультидисциплінарну команду, яка має діяти не лише в системі охорони здоров'я, коли навколо людини обертаються різні фахівці, а й тоді, коли розглядається випадок, наприклад, порушення прав дітей. Навколо дитини мають обертатися і Національна поліція, якщо є проблеми у родині, і лікарі, якщо є проблема зі здоров'ям, і служба опіки, якщо є необхідність і порушуються права. Якщо дитина депортована, включаються і Мін'юст, і правоохоронні органи – прокуратура, Національна поліція та інші структури.

Таким чином, коли ми бачимо в державі порушення прав якоїсь людини або складні життєві обставини, що виникають у родині, то навколо них має крутитися держава, щоб вивести цю родину і людину із складних життєвих обставин. Це не завжди проста штука, потрібен план, якими соціальними послугами держава може допомогти.

Не всі соціальні послуги можна стандартизувати, тому в законопроекті виписаний порядок, яким чином застосовується механізм надання соціальних послуг, стандарти яких не виписані. Наприклад, є паліативна хвора людина, якій потрібно просто почитати книжку. У неї, наприклад, задоволені проблеми харчування і проживання, водночас є така послуга, яка може вважатися не надзвичайно потрібною для держави, але для того, щоб у громаді була єдність, вона необхідна. Тому надається можливість надавати такі нестандартні послуги.

У законопроекті є ще декілька новел щодо вартості соціальних послуг, реорганізації структур, які надають ці соціальні послуги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Федина Софія Романівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Прошу передати слово моїй колезі Ірині Никорак.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Никорак. Будь ласка.

НИКОРАК І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Фракція «Європейська солідарність». Шановні колеги! Ми абсолютно підтримуємо ідею удосконалення процесу надання соціальних послуг в Україні, цифровізації цих процесів та врегулювання наявних нормативних прогалин у чинному законодавстві. Запропоновані зміни є точно позитивним сигналом, однак вони мають враховувати нові виклики, які постали перед соціальною сферою внаслідок війни, особливо коли ми говоримо про величезну кількість внутрішньо переміщених осіб.

Окремо звертаю увагу на необхідність впровадження гарантій доступності соціальних послуг, бо законопроект не гарантує рівномірний доступ до послуг у сільських і віддалених районах, що може посилити певну нерівність між регіонами. Дефіцит кадрів, низька заробітна плата та зростання кількості людей, які потребують соціальних послуг, створюють безпрецедентні труднощі для соціальної сфери. Тому для ефективного розв'язання цих проблем потрібно не лише прийняти цей законопроект, а й розробити стратегію розвитку соціальної сфери. З цієї позиції акцент потрібно робити на впровадженні цифрових технологій, покращенні та розширенні діючої інфраструктури і, нарешті, на створенні ефективної системи оцінки якості послуг, зокрема через зворотній зв'язок з нашими громадянами.

Фракція «Європейська солідарність» однозначно підтримуватиме цей законопроект і працюватиме над тим, щоб соціальна сфера була дієвою, ефективно, реальною, максимально цифровізованою, мінімально бюрократизованою, а головне – справедливою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Цимбалюку Михайлу Михайловичу, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово! Шановні колеги! Законопроект не складний, але надзвичайно важливий. Справді, як говорили мої колеги переважно з соціального комітету, ми мали дискусію, автори проекту розробили його в тісній співпраці з Кабінетом Міністрів, зокрема Міністерством соціальної політики. Норми цього законопроекту розширюють насамперед методи і можливості захищати людину, яка потребує державної підтримки.

Дійсно, мультидисциплінарна бригада складатиметься з фахівців різних напрямів і скерування, які потрібні саме тій людині. Але необхідно казати, що наступним нашим кроком має бути удосконалення і роботи, і реагування на рівні територіальних громад. Тому що сьогодні найближче до людей – територіальна громада і її керівництво. Важливо, щоб держава, ухвалюючи такі закони, делегувала їм і повноваження, і фінансовий ресурс або залишала кошти з податків, які вони справляють на місцях.

Фракція «Батьківщина» однозначно підтримає цю законодавчу ініціативу в першому читанні і в другому також. Але ще раз підкреслюю, ми маємо казати про якість підготовки соціальних працівників, їх матеріальне й технічне забезпечення, з чим вони йдуть до громадянина, що потребує підтримки, яка їхня заробітна плата, щоб зберегти тих фахівців, які є, і залучити до цього молодь.

Це тема наших наступних законопроектів, а зараз голосуймо за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Завершальний виступ – Вельможний Сергій Анатолійович, група «Довіра». Шановні колеги, після цього голосуємо.

Будь ласка, Сергію Анатолійовичу.

ВЕЛЬМОЖНИЙ С.А. Луганщина, депутатська група «Довіра». Наша група підтримує кожну зміну, спрямовану на покращення становища людей, які отримують соціальні послуги. Наразі соціально вразливі категорії населення знаходяться в жахливому становищі, сотні тисяч переселенців майже рік тому втратили право на отримання щомісячної допомоги від держави. Наслідки такого рішення надзвичайно негативні, люди почали виїжджати за кордон і повертатися до рідних домівок, які зараз у тимчасовій окупації.

У бюджеті передбачений нонсенс – сотні мільйонів гривень пропонується спрямувати на обслуговування та ремонт доріг Луганщини та Донеччини. За ці кошти можна було б збудувати щонайменше три-чотири багатоквартирні будинки для внутрішньо переміщених осіб. Така державна підтримка розв'язала б проблеми близько 400 сімей переселенців, і це лише одна стаття державного бюджету.

Якщо провести кваліфікований аудит нашого бюджету, я впевнений, на вирішення житлових проблем переселенців можна знайти не один мільярд гривень, а це вже може бути 10-15 будинків. За декілька років ми змогли б розселити людей, які, дійсно, першочергово потребують власного житла. Це багатодітні сім'ї, сім'ї, у складі яких є діти або дорослі з інвалідністю, малозабезпечені сім'ї та інші соціально вразливі категорії населення. Найкраща допомога отримувачам соціальних послуг – реальна підтримка від держави.

Депутатська група «Довіра» підтримує цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця. Ми переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про соціальні послуги» щодо удосконалення порядку надання соціальних послуг» ([№ 12124](#)).

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 243.

Рішення прийнято.

Дякую. Ідемо далі.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо удосконалення діяльності спортивних клубів» ([№ 11199](#)).

Я прошу не розходитися, ми домовилися, що виступить лише ініціатор законопроекту, і перейдемо до голосування.

Кожем'якін Андрій Анатолійович. Будь ласка.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Добрий день, шановні колеги! На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо удосконалення діяльності спортивних клубів» ([№ 11199](#)). Тобто війна війною, а спортивне життя за розписом. У законопроекті пропонується низка важливих нововведень.

Перше. Уточнення поняття «спортивні клуби» та їх завдань.

Друге. Визначення категорії «діти, які потребують підтримки для занять фізичною культурою і спортом».

Третє. Встановлення, що заняття в спортивних клубах мають здійснюватися за навчальними програмами, які затверджені в установленому порядку.

Четверте. Передбачення підтримки спортивних клубів з боку органів місцевого самоврядування, зокрема фінансування заходів для розвитку видів спорту, визнаних в Україні, та забезпечення дітей і осіб з інвалідністю безоплатними та пільговими послугами.

Особливістю цього законопроекту є можливість встановлення спортивними клубами незалежно від форми власності плати за послуги, при цьому надходження від цієї діяльності не повинні впливати на обсяги фінансування комунальних спортивних клубів.

Під час розгляду проекту комітет підтримав його за основу, оскільки реалізація його положень сприятиме модернізації спортивних клубів, покращенню доступності спортивних послуг і забезпеченню справедливих умов фінансування. Водночас хочу зазначити, що пропозиції Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України будуть враховані під час підготовки документа до другого читання.

Дякую за увагу і прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, приймати рішення щодо цього законопроекту ми будемо так, як домовилися на засіданні Погоджувальної ради, – без обговорення. Прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо удосконалення діяльності спортивних клубів» (№ 11199) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Далі в нас проект постанови, який ми будемо голосувати без обговорення. Шановні колеги, будь ласка, не розходьтесь.

Це проект Постанови «Про присудження Премії Верховної Ради України молодим ученим за 2023 рік» ([№ 12195](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про присудження Премії Верховної Ради України молодим ученим за 2023 рік»

(№ 12195) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Наступний проект Постанови «Про присудження щорічної Премії Верховної Ради України педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та позашкільної освіти» ([№ 12257](#)). Його ми також будемо голосувати без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про присудження щорічної Премії Верховної Ради України педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та позашкільної освіти» (№ 12257) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» щодо розширення переліку осіб, які мають право на безоплатну вторинну правничу допомогу» ([№ 11456](#)).

Нам треба 226 голосів, щоб включити це питання до порядку денного.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проект закону № 11456. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 236.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту за скороченою процедурою.

«За» – 206.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, прошу фракції і групи записатися на виступи: два – за, два – проти.

Зінкевич Яна Вадимівна, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ЗІНКЕВИЧ Я.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Олексію Гончаренку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Олексійович Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Друзі, сьогодні ми реально маємо свято – Міжнародний день волонтера. Зараз ми говоримо саме про безоплатну правничу допомогу. Сьогодні в Україні тисячі волонтерів надають таку допомогу. До речі, серед них і гаряча лінія «Гончаренко Центрів» для військовослужбовців, внутрішньо переміщених осіб. Мені дуже приємно їх привітати – усіх тих, які щодня допомагають українцям. Узагалі це свято кожного українця, тому що кожен українець сьогодні – волонтер. Не кожен українець зміг стати президентом, як їм обіцяли з цієї трибуни, але кожен українець зміг стати волонтером. За це величезна подяка всім.

Я пишаюся, що в цьому океані українського волонтерства є крапля «Гончаренко Центрів». Хочу подякувати тисячам людей, які безкоштовно навчають англійській мові, іншим мовам, надають юридичну допомогу, плетуть сітки, роблять камуфляжі для військових. До речі, доєднуйтеся до нашого збору, який відбувається прямо зараз, на РЕБи для військових. Ми всі разом допомагаємо і робимо Україну сильнішою.

Абсолютно не випадково 5 грудня – Міжнародний день волонтерів передуює 6 грудня – Дню Збройних Сил України, тому що, на жаль, держава не впоралася із забезпеченням Збройних Сил України, але українське суспільство, усі українці як волонтери таки впоралися. Як 5 грудня тримає 6 грудня, так сьогодні волонтери підтримують Збройні Сили України, які захищають всіх нас, завдяки яким ми живемо і можемо дихати на своїй рідній землі.

Усіх з Міжнародним днем волонтера! Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рекламу свого центру з трибуни Верховної Ради мало хто може зробити, але Олексій Олексійович це робить. Головне, не піти далі і не розвивати це в рекламу інших товарів, робіт і послуг.

Федієнко Олександр Павлович, фракція «Слуга народу», передає слово Ватрасу Володимирі Антоновичу.

Будь ласка, Володимире Антоновичу.

ВАТРАС В.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний Голово! Шановні колеги! Від імені фракції «Слуга народу» я хотів би попросити всіх вас підтримати цей короткий, невеликий за обсягом, але дуже важливий законопроект щодо внесення змін до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу».

Чим зумовлена необхідність прийняття даного законопроекту? Ми нещодавно ратифікували Стамбульську конвенцію, яка зобов'язує нас привести наше законодавство у відповідність з нею. Так само ми у першому Звіті Європейської комісії про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року взяли на себе зобов'язання привести наше законодавство в цій частині у відповідність із Стамбульською конвенцією.

Законопроект розроблений з метою забезпечення права осіб, потерпілих від кримінальних правопорушень на ґрунті ненависті за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, інвалідності, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними ознаками, на безоплатну вторинну правничу допомогу.

У зв'язку з цим ми пропонуємо розширити суб'єктний склад осіб, які мають право на безоплатну правничу вторинну допомогу, саме потерпілими особами від таких злочинів.

Є позитивні відгуки щодо цього законопроекту Уповноваженого Верховної Ради з прав людини. До нього схвально поставилися стейкхолдери, які надали висновки до комітету. Слід зауважити, що і Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України в цілому його підтримує. Тому прошу вас натиснути на зелену кнопку, надати можливість нам не лише захистити права та охоронювані інтереси потерпілих осіб від даних насильницьких злочинів, а й наблизити наше законодавство до законодавства Європейського Союзу, виконати Стамбульську конвенцію та відповідно виконати стратегію, яку ухвалила наша держава.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина» завжди підтримує будь-яке розширення кола суб'єктів надання послуг, тим більше тих, які можуть отримувати правничу допомогу, а в законопроекті передбачено ряд додаткових категорій громадян, на яких поширюватиметься безоплатна правнича допомога.

Насправді, міжнародні партнери ставлять умову, щоб ми більш активно рухалися в цьому напрямі. Це, справді, ще один крок в адаптації українського законодавства до європейського, але до другого читання нам потрібно удосконалити деякі норми. Кабінет Міністрів як автор ініціативи не надав фінансово-економічного обґрунтування. Такий закон набере чинності через рік з дня припинення або скасування воєнного стану в Україні, проте насправді надання такої допомоги названим розширеним категоріям громадян усе-таки потягне за собою навантаження на державний бюджет, тому потрібно чітко розуміти, яка це буде приблизно сума коштів.

Наступне. Незважаючи на те, що фракція «Батьківщина» мала своє ставлення до підписання Стамбульської конвенції, у даному випадку ми будемо голосувати за, а до другого читання доопрацюємо норми, які, на нашу думку, є дискусійними і потребують законодавчого врегулювання з урахуванням висновку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мамка Григорій Миколайович, після нього виступить Ірина Мирославівна Констанкевич, і перейдемо до голосування.
Будь ласка, Григорію Миколайовичу.

МАМКА Г.М. Можна говорити, Руслане Олексійовичу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вам завжди можна. Будь ласка.

МАМКА Г.М. Дякую. Можна виставити таймер спочатку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Обнулїть, будь ласка, Мамку (*Сміх у залі*).

МАМКА Г.М. Я можу побажати здоров'я в цьому напрямі. Дай Боже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, треба вчасно ставити нулі. Виставте знову: 00:00, щоб Григорій Миколайович міг виступити повноцінно. Будь ласка, обнулїть час.

МАМКА Г.М. Шановні колеги, я все-таки звернув би увагу на інститут безоплатної вторинної правничої допомоги. Ви передбачаєте в одних процесах безоплатну допомогу потерпілим і визначаєте, за якими нормами, критеріями, щодо яких фактів її надаєте. Я особисто не бачу різниці між потерпілими, у яких немає коштів на захист своїх прав у тому чи іншому процесі.

Ми так допомагали адвокатам, що... Ви ж розумієте, що цю юридичну допомогу надають адвокати, що є центри (рекламувалися приватні, але вони не проходять), на які виділяється державне фінансування, і про це держава заявляє публічно, що визначено норми, за якими адвокати в центрах надання правничої допомоги беруть участь у тих чи інших процесах. Ми додаємо ще одне навантаження.

Але є одне але. Під час дії воєнного стану адвокатів, які надають правничу допомогу в таких центрах, можуть призвати. А механізм заміни адвокатів, які здійснюють представництво під час надання правничої допомоги, існує чи ні? То я хочу повідомити новину, що ми забули про цих адвокатів і не передбачили, щоб хоча б у цих центрах була можливість бронювання адвокатів, надання відстрочки від призову тощо.

На мою думку, це правильний інститут, необхідно виконувати зобов'язання, але їх треба адаптувати до нашого законодавства. Неможливо замінити одне колесо в авто і сподіватися, що воно зможе виконати свою опцію чи функцію. Даний законопроект повинен все-таки корелюватися з Кримінальним процесуальним кодексом, тому що більшість злочинів, які тут вказані, також підпадають під кримінально-карні діяння.

Необхідно підтримати законопроект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Григорію Миколайовичу.

Констанкевич Ірина Мирославівна. Будь ласка.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 23, Волинська область, самовисуванець). Шановні колеги! Група «Партія «За майбутнє», безперечно, підтримує даний законопроект, ми вважаємо його норми прогресивними й актуальними. Але разом з тим ми побачили, що в переліку осіб, яким надається вторинна правова допомога, відсутні ветерани, учасники бойових дій. Наразі кількість ветеранів вже перевищує 1 мільйон, і ми розуміємо, що їх буде значно більше. Вони вже потребують правової допомоги, яку не можуть оплатити самотужки, тому що юридичні послуги надто дорогі. Про це говорять ветерани, коли ми з ними спілкуємося і під час засідань тимчасових слідчих комісій, і під час ветеранських форумів.

Тому ми обов'язково до другого читання маємо виправити цю несправедливість, включивши до переліку ветеранів, учасників бойових дій та членів їх родин. Будь ласка, прошу врахувати це суттєве зауваження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, зараз я ставитиму на голосування законопроект, але хочу запитати про це у вас, тому що на засіданні Погоджувальної ради ми домовлялися прийняти його за основу та в цілому. Якщо ви не маєте заперечень, я ставитиму пропозиції почергово. Це рішення підтримали всі фракції і групи. Тому я ставитиму саме так.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» щодо розширення переліку осіб, які мають право на безоплатну вторинну правничу допомогу» ([№ 11456](#)) за основу. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про безоплатну правничу допомогу» щодо розширення переліку осіб, які мають право на безоплатну вторинну правничу допомогу» (№ 11456) у цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Наступний проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України» ([№ 11122](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 223.

Рішення прийнято.

Прошу фракції і групи записатися на виступи: два – за, два – проти.

Сушко Павло Миколайович, фракція політичної партії «Слуга народу».
Будь ласка.

СУШКО П.М. Прошу передати слово Галині Третьяковій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галина Миколаївна Третьякова.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Дякую, пане Павле. Шановні колеги, це дуже простий законопроект, внесений урядом. Відповідно до статті 46 Конституції України кожна людина, у якої є страховий стаж, має право на пенсію, а в разі, якщо його не вистачає, має право на соціальну пенсію. Для того щоб за людей, позбавлених волі, які працюють під час відбування покарання, був сплачений страховий внесок, потрібно внести зміни до законодавства, доповнивши перелік осіб, за яких має сплачуватися єдиний внесок, новою категорією – особи, позбавлені волі, які перебувають у пенітенціарній системі. Відповідно страховий внесок за них має сплачуватися з державного бюджету, що і пропонується встановити цим законопроектом. Також пропонується визначити страхувальника таких осіб – Національну соціальну сервісну службу як центральний орган виконавчої влади, який це робить. Але якщо людина, позбавлена волі, не хоче, щоб за неї держава сплачувала такий страховий внесок, цим законопроектом їй надається право відмовитися від цього.

Комітет визначився з цього питання ще у травні і просить підтримати законопроект у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Павленку Ростиславу Миколайовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ПАВЛЕНКО Р.М. Дякую. Прошу передати слово Ірині Никорак.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Ірина Никорак. Будь ласка.

НИКОРАК І.П. Фракція «Європейська солідарність». Шановні колеги, загальна кількість українців, звільнених з російського полону з початку повномасштабного вторгнення, вже сягнула 3 тисяч 569 осіб. На жаль, точна кількість тих, хто досі перебуває в полоні, залишається невідомою через абсолютну непрозорість дій країни-агресора. За даними омбудсмена, у ворожому полоні залишається приблизно 28 тисяч українців: військових, цивільних і дітей. Ще десятки тисяч людей – і цивільних, і військовополонених досі перебувають у статусі зниклих безвісти.

Держава повинна нести відповідальність за своїх громадян, особливо за тих, хто потрапив у складні життєві обставини через виконання свого обов'язку перед країною. Забезпечення соціального захисту є одним із проявів такої відповідальності. Перебування в полоні означає позбавлення можливості українських громадян працювати та заробляти на життя. Ці люди зазнали не лише фізичних, а й психологічних травм і значних фінансових труднощів, що ускладнюють їх повернення до нормального, цивільного життя. Наше завдання – забезпечити їм належну підтримку, включаючи соціальний захист. Але несправедливим і морально невинуватим є той факт, що норми законопроекту не поширюються на військовослужбовців, поліцейських, осіб рядового і начальницького складу. Тому фракція «Європейська солідарність» голосуватиме за цей законопроект у першому читанні лише за умови доопрацювання і включення озвучених категорій осіб до тексту законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні пане Голово, президіє, колеги! Насамперед хочу подякувати Голові Верховної Ради України, президії і лідерам фракцій і груп за те, що сьогодні соціальні законопроекти нарешті є в порядку денному. Це дуже важливо, бо більшість із них перетинається із захистом наших ветеранів, учасників бойових дій і членів їхніх родин. Цей законопроект, справді, важливий, бо досі законодавчо не було врегульовано, як обчислювати страховий стаж особам, які через російську агресію позбавлені волі, свободи і права працювати.

Законопроектом пропонується внормувати, що період перебування в російській федерації, на територіях, тимчасово не підконтрольних державі Україна, таким особам після звільнення і ще протягом шести місяців буде зарахований до страхового стажу. Це надзвичайно важливо.

Справді, до другого читання ми маємо врегулювати норми, про які вже казала колега, яка виступала до мене, стосовно інших категорій учасників бойових дій, а також тих, які мають статус безвісти зниклих. Бо вони не від хорошого життя і не через свою вину знаходяться не вдома і не можуть виконувати суспільно корисну працю.

Отже, голосуємо за, до другого читання допрацьовуємо. Я ще раз хочу сказати, що такі законопроекти – ще один крок на шляху повернення до справедливості, щоб ті люди, які сьогодні захищають свою державу і потрапляють у полон чи безвісти зниклі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Кучеру Миколі Івановичу, група «Довіра». Будь ласка. Після нього виступить народний депутат Володимир Мороз.

КУЧЕР М.І., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 17, Вінницька область, самовисуванець). Прошу передати слово Ларисі Білозір.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лариса Білозір. Будь ласка.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Шановні колеги! Депутатська група «Довіра» однозначно підтримуватиме цей законопроект за основу, тому що ми ще в 2022 році проголосували і передбачили сплату за осіб, які потрапили в полон внаслідок російської агресії, страхових внесків за весь період перебування і ще протягом шести місяців після повернення. Тепер ми покладемо це на Міністерство соціальної політики.

Але я хочу сказати, що є ще один законопроект, який нас просять обов'язково розглянути родини полонених. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» щодо зарахування до вислуги років деяких видів служби в період дії воєнного стану (особливого періоду) та часу перебування у полоні на пільгових умовах» ([№ 9680](#)). Це надзвичайно важливо, і дуже соромно, що ми ніяк не можемо його розглянути навіть у профільному оборонному комітеті. Це тому, що це законопроект Гончаренка? Опозиції? Хіба це має значення? Це для людей, і про це просять усі матері, усі нещасні дружини і родини полонених, тому що це несправедливо. Вони звинувачують у цьому Верховну Раду, що ми не можемо на третьому році війни розглянути цей законопроект.

Я дуже прошу комітет підтримати його і внести в зал, тим паче до нас як до народних депутатів звернувся Координаційний штаб з питань поводження з військовополоненими, який займається обміном, пошуком, підтвердженням. Він просить нас: прийміть такий закон для людей, які в полоні страждають, яких катують, над якими знущаються, а ми не можемо таку дріботу зробити, зарахувати це їм до вислуги років. Я маю на увазі, щоб це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Морозу, і переходимо до голосування.

Володимир Мороз. Будь ласка.

МОРОЗ В.В. Шановні колеги, запропонований урядовий законопроект має серйозне значення. Українці, які перебувають у полоні, за попереднім рішенням парламенту продовжують отримувати нарахування страхового стажу. Це гарантуватиме людям у майбутньому необхідні пенсійні виплати.

Водночас станом на сьогодні існує прогалина, а саме за рахунок чого нараховується цей стаж, адже немає платників ЄСВ. У даному документі пропонується покласти роль платників ЄСВ за людей, які перебувають у полоні, на Міністерство соціальної політики та за рахунок державного бюджету. Це логічне і правильне рішення, яке потребує загального схвалення.

Депутатська група «Відновлення України» вважає за важливе підтримати даний законопроект за основу.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України» ([№ 11122](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 250.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, наступне питання – проект Закону «Про внесення змін до статті 60-2 Кодексу законів про працю України щодо дистанційної роботи» ([№ 10164](#)) та альтернативний до нього проект Закону «Про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо удосконалення правового регулювання окремих питань надомної та дистанційної роботи» ([№ 10164-1](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цих законопроектів за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 221.

Рішення прийнято.

Прошу фракції і групи записатися на виступи: два – за, два – проти щодо цих законопроектів.

Слово надається народному депутату Козирю Сергію В'ячеславовичу, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка.

КОЗИР С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, самовисуванець). Прошу передати слово Галині Третяковій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галина Миколаївна Третякова. Будь ласка.

ТРЕТЯКОВА Г.М. Шановні колеги, передусім хочу подякувати автору основного законопроекту. Останнім часом він подає багато, але, можна сказати, точкових законопроектів, які зачіпають дуже суттєві відносини людей з роботодавцем, відносини в родині. Цей законопроект і мій альтернативний проект стосуються саме дистанційної роботи. У них пропонується врегулювати насамперед сімейні відносини з роботодавцем у разі, якщо батько або мати направлені у відрядження. Яким чином має бути врегульовано відрядження, якщо батьки виконують роботу дистанційно, наразі не дуже чітко виписано. Тому часто під час перевірки роботодавців ставлять до відома, що вони, направляючи людину у відрядження, коли оформлений договір дистанційної роботи, кажуть, що працівник на дистанційній роботі не може бути направлений у службове відрядження, відповідно витрати на таке відрядження не можуть бути віднесені до витрат роботодавця. Отже, саме в трудових відносинах потрібно врегулювати, яким чином це має відбуватися.

Законопроект дає можливість договором дистанційної роботи врегулювати ці сімейні обставини і відповідно дати і роботодавцю, і батькам, і тим, хто працює дистанційно, визначитися і показати, що відрядження теж можуть бути, якщо це обумовлено відповідним законом.

Наш комітет розглянув основний і альтернативний законопроекти, без усілякого тиску відповідно до того, хто з якої фракції чи групи, визначився щодо альтернативного законопроекту і просить підтримати його за основу та проголосувати для врегулювання цих відносин.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Михайло Леонтійович, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

БОНДАР М.Л. Передайте, будь ласка, слово Ірині Никорак.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Никорак. Будь ласка.

НИКОРАК І.П. Фракція «Європейська солідарність». Шановні колеги, прийняття цього законопроекту має велике значення для забезпечення

безперервності роботи підприємств та відповідного збереження робочих місць у дуже складних умовах. Воєнний стан створює значні ризики для безпеки громадян, зокрема для тих, хто продовжує працювати на своїх робочих місцях. Можливості надомної та дистанційної роботи дозволять мінімізувати ці ризики.

Через війну попит на дистанційні вакансії залишається досить високим. Наведу вам дані опитування, яке проведено порталом *Work.ua*. Коли роботодавець пропонує дистанційний формат, відгукується у п'ять разів більше кандидатів. Створення гнучких умов для організації праці дасть змогу роботодавцям та працівникам швидко адаптуватися до змінюваних обставин, забезпечуючи ефективність роботи.

Зараз багато компаній переходять на дистанційний режим і кількість роботодавців, які обирають такий формат роботи, стрімко зростає з цифровізацією.

Держава повинна сприяти розвитку цифрової інфраструктури і надавати підтримку підприємствам у впровадженні нових технологічних рішень. Загалом підприємства, що застосовують надомну та дистанційну роботу, повинні одержувати підтримку від держави. Це можуть бути податкові пільги, гранти на розвиток технологій або консультаційна підтримка.

Тому фракція «Європейська солідарність» однозначно голосуватиме за. Це важливий крок для забезпечення стабільності та безпеки у наші складні часи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кириленко Іван Григорович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Цимбалюку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, дистанційна робота в Україні стала поширеною під час коронавірусу і продовжила бути актуальною під час дії воєнного стану. Вважаю, що наше скликання зробило дві важливі речі щодо внесення змін до Трудового кодексу – дистанційна і надомна праця. Це дві важливі складові.

Цим законопроектом передбачено, що, якщо в родині дитина до 14 років навчається дистанційно, то один із батьків також може працювати дистанційно, і роботодавці зобов'язані надати йому таку можливість без зменшення заробітної плати. Звичайно, ми в комітеті дискутували разом із запрошеними представниками роботодавців. Зробивши крок назустріч у соціальному діалозі, вони погодилися надавати можливість працювати дистанційно батькам, діти

яких до 14 років також навчаються дистанційно, без зменшення заробітної плати. Тобто соціальний захист тут забезпечений.

На засіданні комітету ми ухвалили рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти в першому читанні альтернативний законопроект, хоча дякуємо автору основного проекту, він стимулював нас серйозніше підійти до цього питання. Але альтернативний законопроект розширює межі соціального захисту дистанційних працівників, звичайно, не порушуючи паритету роботодавців.

Просимо проголосувати за альтернативний законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цих законопроектів. Прошу підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо удосконалення правого регулювання окремих питань надомної та дистанційної роботи» ([№ 10164-1](#)) за основу.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 226.

Рішення прийнято.

Дякую.

Шановні друзі, зачекайте, не розходьтєся, у нас залишився один законопроект і шість питань щодо ратифікації. Ми можемо зараз без обговорення їх проголосувати? Ми зробимо дуже гарну справу. Немає заперечень, колеги? Я почергово ставитиму рішення на голосування. Дуже дякую за розуміння. Це фантастично.

Прошу народних депутатів підготуватися до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Господарського кодексу України щодо захисту вітчизняного оборонно-промислового комплексу» ([№ 12202](#)) за основу. Прошу народних депутатів...

Стоп! Перепрошую, спочатку ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроекту до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 219.

Рішення не прийнято.

Законопроект не включено до порядку денного сесії.

Далі йде перелік законопроектів щодо ратифікації. Будь ласка, друзі, можемо їх поставити на голосування? Сядьте на свої місця, будь ласка. Друзі, я прошу, займіться, врешті-решт, своєю безпосередньою роботою.

Я ставитиму законопроекти на голосування по чергово.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Королівства Бельгія про технічне та фінансове співробітництво» ([№ 0291](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати. Голосуймо, друзі.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди (у формі обміну листами) між Україною та Європейським Союзом щодо зупинення зобов'язань України щодо сплати фінансових внесків у зв'язку з угодами про приєднання до програм Союзу» ([№ 0294](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 242.

Рішення прийнято.

Наступний законопроект...

Що сталося? Система «Рада» не працює? Шановні друзі, техніка не витримує, а ми витримуємо. Будь ласка, залишайтеся на місцях (*Шум у залі*).

Друзі, зараз працює? Тоді йдемо далі.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Фінляндської Республіки про здійснення оплачуваної діяльності членами сімей співробітників їхніх дипломатичних місій, консульських установ або представництв при міжнародних урядових організаціях» ([№ 0292](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Поправок до Конвенції про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля» ([№ 0272](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 245.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Протоколу до Угоди про міжнародні нерегулярні перевезення пасажирів автобусами (Угоди INTERBUS), який стосується міжнародних регулярних і спеціальних регулярних перевезень пасажирів автобусами» ([№ 0280](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 249.

Рішення прийнято.

Завершальний законопроект щодо ратифікації.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Протоколу про внесення змін до Статуту Організації за демократію та економічний розвиток – ГУАМ» ([№ 0273](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, надійшла заява від двох фракцій з проханням оголосити перерву, яку вони готові замінити на виступ.

Слово надається Пушкаренку Арсенію Михайловичу, до 3 хвилин. Будь ласка.

ПУШКАРЕНКО А.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановна президіє! Дорогі українці! Цими вихідними у стінах українського парламенту відбулася, без

перебільшення, історична подія – перша парламентська Конференція «Україна – держави Латинської Америки та Карибського басейну: співробітництво заради майбутнього».

Хочу зазначити, що насправді 30 років ми не приділяли належної уваги цьому регіону, а дарма. Бо сьогодні ми відчуваємо підтримку народів і парламентів цього регіону у війні росії проти України. Так, на жаль, окремі уряди чи лідери цих держав ще не готові назвати речі своїми іменами, що росія розпочала невинуватну агресію проти України, вчиняє злочини проти людяності. Але переконаний, що саме через міжпарламентський трек, і він вчоргове довів свою ефективність з початку війни, нам вдасться зробити так, що все більше держав світу, Глобального Півдня, зокрема Латинської Америки та Карибського басейну, ставатимуть поряд з Україною. Це допоможе нам не знехтувати зусиллями і жертвами наших Сил безпеки і оборони у війні з росією, бо сьогодні настає вирішальний момент, коли ми повинні відстояти результати на полі бою у дипломатичних баталіях проти російської федерації, і кожна держава світу наразі важлива.

Я хочу подякувати моїм колегам, які здійснили понад 13 парламентських візитів до регіону, керівництву Верховної Ради, яке підтримувало, працівникам Апарату Верховної Ради України, які допомогли організувати цю конференцію, Міністерству закордонних справ. Впевнений, що це, дійсно, початок нової сильної сторінки нашого співробітництва з державами Латинської Америки та Карибського басейну.

Після цієї парламентської конференції, яку ми провели в цих стінах, було підписано комюніке, в якому делегати із 14 країн, понад 40 парламентаріїв, зокрема й спікерка Белізу, підтримали Українську формулу миру, територіальну цілісність України, засвідчили, що всі заручники – діти, військові, цивільні – повинні бути повернуті в Україну, а росія має відповідати за свої дії згідно з міжнародним правом.

Хочу зазначити і переконаний, що протягом найближчих тижнів це комюніке, підписане чотирма мовами, отримає сотні підписів парламентаріїв держав Латинської Америки та Карибського басейну, і це посилить позицію України. Цей регіон хоче чути Україну, підтримує Україну, але в ньому, на жаль, не вистачає правдивого голосу України. Сьогодні ми почали це робити, і я впевнений, що справедливий і стійкий мир може бути лише завдяки консенсусу більшості держав світу.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Дякую, Арсенію Михайловичу. Дякую всім народним депутатам, які провели цей блискучий захід. Дякую нашим партнерам.

Шановні народні депутати, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за результативну роботу.

Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні. Про час і місце його продовження вам буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку.

Тримаймо стрій! Разом до перемоги! Слава Україні!